Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 187 (16410) | 1983 оной августын 14, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭР—БАРИЛГАШАНАЙ ҮДЭР

ЛЕНИНГРАДАЙХИДАЙ НЭРЭ ХҮНДЭТЭЙ

XI ТАБАН ЖЭЛ — АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

БАМ-ай барилгашадай туйлалтануудаар ороноймнай ажалшад ехэл hонирходог. Һонирхохошье, анхаралаа хандуулхашье ёhотой ха юм даа. Юуб гэхэдэ, энэ асари ехэ барилгада ороноймнай бүхы область, хизаарнууд, республиканууд хабаадалсажа, туhаламжа хүргэнэ. Эгээл hайн техникэ, барилгын материалнууд БАМ-да эльгээгдэнэ. Энэ бүхы техникые, эрхим шанартай барилгын материалые БАМ-ай барилгашад шадамар бэрхээр ашаглажа, түрэл Коммунис партиин, совет гүрэнэй табиhан зорилтонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажаллажа байнхай.

Ленинград хотын ажалшад эрхимэй эрхим хүбүүд, басагадаа холын Хойто Байгал эльгээжэ, Северобайкальск город бариха даабари үтөө бэлэй. Бидэ гоё hайхан, шууяатай хүлгөөтэй городоо, дулаан байраяа, эжэл нүхэдөө орхижо, заха холын, шэмэрүүн хүйтэн нютаг хүрэжэ ерээ hэмди. Газаа 40-өөд градус хүйтэн, hалхи шуурган. Юрэдөө, абаhаар энэ хэсүү байдалда дадахань хүндэл hэн. Брезент майханиемнай нэбтэ соо үлеэнэ гү гэжэ hанахаар бэлэй. Теэд эдэ бүгэдые анхаржа ябаха сүлөөшье гарадаггүй hэн. Бидэ модо отолжо, ерээдүйн гэрнүүдэй, hургуулиин, саад, яслиин, промышленна объектнүүдэй барилгын талмайнуудые бэлдэдэг байгаабди. Өөрын барилгын материал гаргаха бааза, байрын гэрнүүдые бодхожо эхилээбди.

Тэрэ гэhээр найман жэл үнгэрбэ. Оройдоол найман жэл. Мүнөө Байгалай хойто эрьедэ үндэр сагаан гоё hайхан гэрнүүд хойно хойноhоо hубарин бодожо, хүн зоной нюдэ баясуулна. Ленинградай барилгашад 118 бүлын орохо 24 гэрэй торхо хабсараад, 9-ень ашаглалгада тушаагаад байна. Дунда hургуулиин, саад, яслиин байшангууд мүн лэ эрхим шанартайгаар ашаглалгада үгтөө бэлэй. Манай «ЛенинградБАМстрой» гэжэ оньhожоруулагдамал колонныи коллектив байгша ондо 118 бүлын орохо 3 гэр ашаглалгада тушааха даабаритай. Майн 1-нэй hайндэрэй урдахана нэгэ гэр ашаглалгада тушаажа. БАМ-ай барилгашад, түмэр замшад шэнэ байрада түбхинөө. Жэлэй дүүрэтэр үшөө хоёр гэр ашаглалгада тушааха зорилготойбди. Энэ гэрнүүдэй барилтые саг болзортонь дүүргэхэ хэрэг бидэнэрhээ, дотор талын хүдэлмэри хэдэг хүдэлмэришэдhөө, сэхэ дулдыдаха гээд хэлэхэ байнаб.

Байрын гэрнүүдэй ханануудые цементын холисоор жэгдэ hайханаар жэлэжэ, сонхо, үүдыень шэрдэхэ ажал тон орёо, харюусалгатай ажалай нэгэн болоно бшуу. Шэрдэгшэд, штукатурщицууднай яhалал оролдожо, сэдьхэлэйнгээ дулаае сүм ажал хэрэгтээ зорюулдаг гэхэ хүсэлэнтэйб. Манай бригадир Валентина Александровна Кулида, Ленинград хотодо нилээд олон гэрнүүдые барилсажа, дүршэл шадабаритай болоhон бэрхэ хүдэлмэришэн юм. Северобайкальск городой бүхы гэрнүүд В. А. Кулидын хүтэлбэри доро шэмэглэгдэн гоёогдоо. Нэгэшье гомдол ородоггүй.

Бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар хэхэ гэhэн эрилтэ манай бригадир В. А. Кулида табидаг. Басагаднай яhалашье оролдодог. Теэд бидэ, Ленинград хотын барилгашад аад, муу шанартайгаар ажал хэхэ эрхэгүйбди. Бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар хэхынгээ хажуугаар бидэ даабаряа 120—130 процент дүүргэдэг заншалтайбди. Манай Ленинградай барилгашад, бэшэшье олон хүдэлмэришэд, хаба шадалаа ажал хэрэгтээ зорюулжа, эгээл hайн үрэ дүн туйлахын түлөө тэмсэнэ. В. М. Павлов, В. И. Василевский болон бусадай хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд байрын гэрнүүдые түргэнөөр, эрхим шанартайгаар хабсаргаха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсажа байдаг. Жэшээлхэдэ, В. И. Василевскиин хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив ажахын тоосооной гуримаар хүдэлhэнэйнгөө ашаар үдэр бүриингөө даабарие 150—160 процент дүүргэдэг болонхой. Дурдаха болоо hаа, ажалай иимэ түрүүшүүл манай Ленинградай барилгашадай дунда яhала олон.

Бидэ Байгалай хойто эрьедэ үзэсхэлэн гоё газарта шэнэ город бодхожо байнабди. Энэ город үшөөл залуу. Ойрын лэ жэлнүүдтэ городой шэнжэ шарай тад ондоо, бүри hайхан болохо. Ленинградай барилгашад хамаг хүсэ шадалаа городой барилгада зорюулжа, муу бэшэ үрэ дүн туйлана. Бидэ байгша оной нэгэдэхи кварталай дүнгөөр «Главленинградстрой» нэгэдэлэй коллектив дотор түрүү hуури эзэлээбди.

Иимэ үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаад байхадаа манай эбтэй эетэй коллективэй гэшүүн бүхэнэй досоо баяр омогорхолой hайхан мэдэрэл түрэнэ. Тиимэ байгаашьегүйдөө аргагүй. Юуб гэхэдэ, бидэнэр революциин үлгы гэжэ бүхы дэлхэйгээр алдаршаhан хотын хүдэлмэришэн ангиие түлөөлнэ ха юмбибди. Манай хэhэн ажал хэрэгүүд гансал БАМ дээрээ суурхадаг бэшэ, харин бүхы орон соогуураа мэдээжэ болонхой. Северобайкальск гэжэ шэнээр мүндэлhэн хотымнай түүхээр ленинградайхид иланга hонирходог байха юм. Тиимэhээ муугаар хүдэлхэ эрхэгүйбди. Юрэдөө, Ленинэй хотын хүдэлмэришэд анханhаа урагшаа hанаатай, эмхидхэл hайнтай юм hэн. Илангаяа КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд бидэниие бүри харюусалгатайгаар хүдэлхые уялгана.

Ленинград хотын түлөөлэгшэдшье байгаа hаа, бидэнэр Буряад орондо ерэhээр арбаад жэл шахуу болообди, эндэ нютагжаабди, hуурин зонтойнь нүхэсөөбди. Мэнэ hаяшаг буряад арадай автономиин 60 жэлэй ойе баярай оршон байдалда тэмдэглэхэдээ, түрэл болоhон республикынгаа саашанхи хүгжэлтын түлөө хүсэ шадалаа элсүүлхэ эрмэлзэл манай хүдэлмэришэдэй досоо түрөө бэлэй.

Р. СИЛЬЧЕНКО,
«ЛенинградБАМстрой» колонныи штукатур-шэрдэгшэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат.

М. МИНЕЕВЭЙ фото.

МАЛАА hАЙН ТЭЖЭЭЛЭЭР *ХАНГАЯ!*

ҮҮРЭЙ ТОЛОНТОЙ УРИЛДАН

Богонихон болзорто бригадынхид 1200 центнер үбhэ тэбк болгон багсалаад, фермын хорёо дотор оруулба. Һурищэн Цыбик Бадмаев, косилкашан Виктор Муханаев хоёрой үдэрэйнгөө даабари улуулэн дүүргэдэг заншалтай. Механизаторнууд таряа хуряаха техникэеэ саг болзортонь бэлдэнхэй, тиимэhээ мүнөө тэжээл бэлэдхэлгэдэ бултадаа шахуу хабаадана.

Удын халуун наранда Д. И. Ухиновай звеногой отогто ерэхэдэмнай, хон-жэн, хэншье hаяхан сайлаад лэ ажалдаа гараhаниинь эли hэн. Тээ холохоно хоёр мантан ехэ сомоо бодожо, хүн зоной hүнхэлдэн харагдана, тракторай хүнхинэхэ эли соностоно.

Деша Изиевич республикадаа эрхим бэрхэ луговод гэжэ суурхаhан хүн ааб даа. Даажа абаhан сабшалангаа эндэхи нютагайхидай үльгэр домог, үгэ дуунда ороhон Улгана мүрэнhөө уhалжа, үтэгжүүлжэ, түхэреэн жэлдээ ажаллажа, үндэр ургаса абадаг гэжэ мэдээжэ. Харин тэжээл бэлэдхэлгын үедэ Д. И. Ухинов үбhэшэдэй звеное толгойлдог юм. Мүнөө өөрынгөө харууhалдаг сабшаланhaa гектарай дунда зэргээр 26 центнер үбhэ абажа байна. Ажал хүдэлмэринь бүтээсэтэй, хүн зониинь бултадаа журамтай, hүри сомоонуудынь хура бороодо шиигтэхэ, нэбтэрхэгүйгөөр нюруулагдаhан, хүдөөгэй уран гартанай бүтээл шэнги харагдаха юм. Мүрысөөнэй ябаса дүнлэhэн самбар дээрэ жэрысэ бэшэгдэhэн тоонууд hонирхолтой, анхармаар байба.

— Манай звено мүнөө жэл бригадна гуримда оронхой. Үбhэндэ ороходоо, звенодо үгтэhэн түсэбтэ даабаряа мэдэжэ абаад, ажалаа зүбөөр эрхилхэ, хүн зоноо зүбөөр хубаарилан табиха, үдэр бүри дүүргэгдэхэ хүдэлмэриин хэмжээн, тэрэнэй түлбэри, урмашуулгын ёhо гуримууд тухай хөөрэлдөө hэмди. Энэ гурим хүн бүхэндэ үндэр эрилтэ табина, даабарияа дүүргэхын түлөө харюусалга дээшэлүүлнэ, — гэжэ нүхэр Ухинов тайлбарилна.

Самбарта үлгөөтэй түсхай таблица дээрэ ажалай нэгэ үдэр соо хэн ямар ажал хээб, салин хүлhэниинь хэды болохоб гэhэн асуудалда тодорхой харюу үгтэнэ. Жэшээнь, августын 5-да Баторов Андрей 3 гектар талмайн ногоое косилкаар унагаагаа, 100 центнер үбhэ зөөгөө. Үдэрэйнгөө нормо 103 процент дүүргээ гэжэ бэшээтэй.

Звеногой гэшүүн бүхэнэй дүнгүүд иигэжэл аржыса гаргагданхай.

Үдэшэндөө хүн зоной үнгэрhэн үдэр бүтээhэн ажалайнь дүнгүүдые гаргажа харуулхада, звеногой гэшүүд өөрынгөө ажалда сэгнэлтэ үгэдэг, нүхэдэйнгөө үрэ дүнгүүдтэй сасуулдаг юм. Иимэ тодорхой тоо, баримтанууд тэдэниие зоригжуулдаг, журамтай болгодог. Энэл гуримаар залуу хонишон Дамба Дамбинов звеногойнгоо хүдэлмэри эрхилжэ, 1100 центнер үбhэ hүрилөөд, мүнөө тэжээл бэлэдхэлгэеэ үргэлжэлүүлhээр. Залуу үүсхэлшые совхозой хүтэлбэри али бүхы аргаар дэмжэжэ, хэрэгтэй техникыень үгэhэн байна.

«Бүхы юумэн — эмхидхэлhээ» гэhэн сэсэн үгын арсашагүй удхань совхозой үбhэшэдэй ажал дээрэhээ тодорхойгоор харагдана. Ажахын дирекци, партком профсоюзай болон комсомолой комитедүүдтэй сүг хамта тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ социалис мүрысөө эмхидхэхэ гурим зохёожо, бүхы үбhэшэдтэ уридшалан хүргөө, удхынь ойлгуулаа hэн. Табан үдэрэй дүнгөөр амжалта туйлаhан 4 звено нэгэдэхи шан, 4 звено хоёрдохи, 2 звено гурбадахи шан абаха юм.

Мүрысөөнэй гуримуудай ёhоор, доогуур сабшаhан косилкашанда, hүри сомоо hайнаар нюруулагшадта, эдэбхитэйгээр хабаадаhан шефүүдтэ түсхай шангууд үгтэхөөр хараалагданхай. Ганса мүнгэн шангууд бэшэ, харин түлбэригүйгөөр Москвадахи ВДНХ, Аршаан, Горячинск курортнуудта амарха путевко, Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаха. Гадна бэлэдхэгдэhэн тэжээлэй шанарhaa мүн лэ мүрысөөнэй дүнгүүд дулдыдаха гээд тэндэ заагданхай.

Үнэхөөрөөшье, звеногой гэшүүд бүхы ургаhан ногоогоо сүм сабшажа, хура бороодо оруулангүй сомохын түлөө ехэл оролдолго гаргана. Табан үдэр болоод лэ, совхозой бүхы 21 звенодо «сахилгаан» хуудаhан тунхаглагдажа, мүрысөөндэ илагшадта соло дуудадаг, дүндуурхан ябаhан гү, али гээгдэлдэ орогшодые урагшаа дабшахыень жэнхэни буряад хэлэн дээрэ уряалhан шүлэглэмэл мүрнүүд зэдэлдэг. Тиигэжэ бүгэдын анхарал ээлүүдгүй татадаг юм байна.

Үүрэй толонтой урилдан.
Үбhэндөө гарадаг
бэрхэшүүл—
Ухиновай эбтэй бригада
Үндэр дүнгүүдые
туйлаба бшуу.—

гэhэн мүрнүүдые ээлжээтэ «сахилгаан» хуудаhан дээрэ хараа hэмди. Эдэ шүлэгүүдые совхозой директор, РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. Ц. Баторов өөрөө бэшэдэг гэжэ дуулахада, бүришье hонин байба.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд шеф ёhоной туhаламжа үзүүлдэг коллективүүдтээ анхаралтайгаар хандадаг, хүндэмүүшэ ёhоор үгтан абажа, зэбсэг багажаар, эдеэ хоолоор сүм хангадаг, ажал хүдэлмэриие нь эмхидхэлсэдэг юм. Уланхаанай хэлхеэ холбоошод, хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэд, hургуулиин багшанар туhаламжа хүргэхэ даабаря дүүргэхэ болоо.

— Нёлондо 3 үдэрэй туршада 1000 тонно сенаж дараhан Могойтын «Госкомсельхозтехникын» хүдэлмэрилэгшэд мүнөө жэлдэ мүн лэ баhа горитой туhа хүргэхэ байхэ. Районой «Госкомсельхозтехникые» эрхилэгшэ Бубнов hаяар ерэхэбди гээ hэн, —гэжэ В. Ц. Баторов хөөрэнэ.

Хурамхаанhаа районой харгы зам барилгын болон заhабарилгын зургаанай хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ амаралтын үдэр иишэ ерэжэ, үгтэhэн даабарияа үлүүлэн дүүргэхэ эрмэлзэлтэй, оролдожо байба.

— Урид ерэhэн нүхэдэйнгөө сабшаhан талмайень тармажа, хура бороодо оруулангүй hүрилхэ зорилготой бүхы коллективээрээ ерээбди, — гэжэ тус управлениие эрхилэгшэ Хубита Дугарович Базаров хөөрэнэ. — Мүнөөдэртөө 3 ехэ сомоо табижа байнабди, хамта дээрээ 240 центнер тухай болохо байха. Юрэнхыдөө, даабаримнай 350 центнер юм, теэд бидэндэ үгтэhэн сабшаланhaa нилээд үлүү ехэ үбhэн гараха. Үшөө хэды дахин бултадаа ерэхэ байхабди. Хүндэмүүшээр үгтаhандань харюу болгон, Уланхаанай совхоздо даабариhaa үлүү үбhэ сабшажа үгэхын түлөө оролдохобди...

Үбhэшэдэй ажалда хура бороон нилээд hаад ушаруулна. Теэд энэ үедэ звенонууд тэнгэриин сэлмэхые, наранай игаахые хүлеэжэ hуунгүй хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлнэ. Зариман гар хажуураар сабшажа, нүгөөдүүлынь малай байрануул соо нойтон үбhэ тараажа, hалхинда үлеэлгэн хатааха арга хэрэглэнэ.

Иигэжэ аяар холын Уланхаанда ниитын малай тэжээл ядамаггүй хүрэхөөр, эрхим шанартайгаар бэлэдхэхын түлөө социалис мүрысөөн эршэтэй дэлгэрнэ.

Р. БАИРОВ.

БАРИЛГАШАДАЙ hАЙНДЭР

Олон түмэн барилгашадай отряд оронойнгоо экономикые хүгжөөлгэдэ, совет хүнүүдэй ажана байдалые саашадань hайжаруулгада шухала оруулалта хэнэ.

Ажал мэргэжэлэй hайндэртэ — барилгашанай Үдэртэ зорюулагдаhан баярай суглаанда хабаадагшад энээн тухай хэлэбэ. Энэ суглаан августын 12-то Москвада болоо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Г. В. Романов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. К. Антонов, КПСС-эй ЦК-гай таhагые даагша И. Н. Дмитриев, министерствэнүүдэй болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, социалис мүрысөөндэ илагшад ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ hуулсаба.

СССР-эй хүдөөгэй барилгын министр В. Д. Даниленко элидхэл хээ.

КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), июниин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ, эрдэм мэдэсээ, дүй дүршэлөө элсүүлхэбди гэжэ баярай суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС-ай корр).

Москва.

ШАГНАЛ

Капитальна барилгые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байhанайнь түлөө барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 18-дахи тоннельнэ отрядай проходчигуудай бригадир **Дроваль** Николай Петровичто, Главбурятстройн барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин штукатур-шэрдэгшэдэй бригадир **Дунаева** Лидия Григорьевнада, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Зэдын оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи начальник **Смирнов** Юрий Ивановичта, «Бурятремстрой» нэгэдэлэй Зэдын заhабарилга-барилгын участогай столярнуудай бригадир **Чойнзонов** Сымжит Балмажаповичта **«Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан»** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо.

* * *

Хүдөөгэй барилгые хүгжөөлгэдэ габьяатай байhанайнь түлөө арадай депутадуудай Сэлэнгын районно Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальнигай орлогшо **Лащинский** Владимир Григорьевичто **«Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан»** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо.

* * *

Барилгын техническэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүдэлмэринүүдые оньhожоруулгада габьяатай байhанайнь түлөө «Бурятсельхозмонтаж» нэгэдэлэй Зэдын оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи начальник **Стельмах** Евгений Петровичто **«Буряадай АССР-эй габьяата инженер»** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

* * *

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаhанайнь түлөө, Барилгашанай үдэртэй дашарамдуулан, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Захааминай оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи дархан **Дармаев** Лаврентий Бадмаевич, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 597-дохи поездын начальник **Заволынич** Бронислав Захарович, «Бурятцелинстрой» трестын 590-дэхи оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи шэмэглэгшэдэй бригадир **Ивлева** Мария Ильинична, Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай дархан **Лазовой** Александр Степанович, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлениин ахамад инженер **Митрофанов** Юрий Александрович Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба.

* * *

Харгы барилгын эмхинүүдтэ олон жэлэй туршада ашаг үрэтэйгөөр хүдэлhэнэйнь түлөө, Барилгашанай үдэртэй дашарамдуулан, харгы заhабарилга-барилгын Хяагтын управлениин начальник **Степанов** Алексей Калистратович Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба.

* * *

Социалис мүрысөөндэ амжалтануудые туйлаhандань, мүн Петропавловка hууринда Соёлой байшанай барилгада өөрынгөө горитой хубита оруулhанайнь түлөө «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Зэдын оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи комплексно бригадын бригадир **Гркигян** Степан Григорьевич, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Зэдын оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи шулуушан **Малакшинов** Леонид Петрович, «Бурятсельхозмонтажкомплект» нэгэдэлэй Зэдын оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи газоэлектро-гагнуурашадай бригадир **Плюснин** Михаил Кирьянович Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба.

ХАНГАЛТАГҮЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ХОЙШОЛОН

...АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй заседани дээрэ Кабанскын колхоз, совхозуудай бэлэдхэлгын асуудал hаяхан ...зэлсээ. ...дхэлгэдэ ажал... улхэ талаар ...дэлмэри тухай ...дуудай районно гүйсэдкомуу... гшэнэр Д. Р ..., А. А. Дань... тоосоонуудые ...истрнүүдэй Соведэй ...иумэй дурсагдагша ...о КПСС-эй обкомой ... АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй «1983 ... хуряалгые, хүдөө ... продуктнууд ... бэлэдхэлгые ...83—1984 онуу... лай үбэлжэлгые ...аар үгнэргэхэ ...гүйлгэдхэ нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай» тогтоолые гүйсэд дүүргэнэгүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Эдэ хоёр районой колхоз, совхозууд тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ эмхигүйгөөр эхилхэhээ гадна таарамжатай hайн хаhа сагыень алдаа юм. Мүн витаминтай ногооной гурил гаргаха агрегадуудынь бүтээсэгүйгөөр хүдэлгэгдэжэ, сенаж, силос дараха хүдэлмэри ямаршье технологиие баримталангүй ябуулагдана.

Кабанскын райондо август hарын түрүүшын хахадта 25,3 мянган гектар сабшалангай, таримал ногооной 5,3 мянган гектарынь сабшагдажа, 5 мянган гектарай үбhэн суглуулагдаа. Районой ажахынуудта бии байhан АВМ түхэлэй 17 агрегадай оройдоол 14-ниинь хүдэлгэгдэhэн мүртөө ганса халаанда ашаглагдана. Районуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, совхозуудай директорнүүдэй, колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй хайхарамжагүй байhанhaa уламжалан диилэнхи агрегадуудынь хушалтагүйгөөр тодхогдонхой хүдэлгэгдэнэ. Энээнhээ уламжалан агрегадуудынь тус бүри оройдоол 50 тонно витаминтай ногооной гурил гаргаад байнхай.

Бүхы дээрээ районой ажахынууд ногооной хэды элбэгээр ургаhан байбашье hаань, үбhэ, витаминтай ногооной гурил, силос тон багаар бэлэдхэгдээ.

Мүн эндэ тэжээл бэлэдхэлгын звенонууд 44-hөө 34 хүрэтэрөө үсөөрүүлэгдээ.

Хүн зониие тэжээл бэлэдхэлгэдэ олоор элсүүлхэ талаар арадай депутадуудай районно, сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомууд hанаhанда хүрэмөөр хүдэлмэрилнэгүй. Энээнhээ уламжалан районой предприятинуудай, эмхинүүдэй, захиргаануудай коллективүүд, hуурин, тосхоной хүн зон, пенсионернүүд харюусалгатай энэ кампанида эдэбхитэйгээр хабаадалсангүй үлэнхэй. Гадна арадай депутадуудай сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомууд предприяти, эмхинүүдтэ, захиргаануудта үбhэ болон бусад тэжээл бэлэдхэхэ даабари тодорхойлогдожо үгтөөгүй байhaар.

Районно Соведэй гүйсэдком, РАПО үбhэшэдтэ хамhалсахаар ерэhэн хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай эмхидхэл, мүн Буряадай транспортна управлениhээ эльгээгдэhэн автотранспортын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр хинан шалгана. Эдэ бүгэдэhөө уламжалан Кабанскын райондо август hарын түрүүшын арбан хоногто 2,8 мянган тонно үбhэн hүрилэгдэжэ, 1.7 мянган тонно сенаж дарагдаа. Тиихэдэ 669 тонно витаминтай ногооной гурил гаргаа гэхэ гү, али хараалагдаhан түсэбөө холо дүүргээгүй. Тодорхойлбол, энэ хугасаа соо 15 мянган тонно үбhэ, 1,831 тонно витаминтай ногооной гурил, 1000 шахуу тонно сенаж бэлэдхэжэ үрдибэгүй бшуу.

Хэжэнгын районой байдалынь hайн бэшэ. Эндэ «Первомайский», Хэжэнгын совхоздо ажахынууд хоорондын «Баянгол» нэгэдэлдэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри тэсэшэгүй аалияар ябуулагдана.

Районой совхозууд витаминтай ногооной гурил гаргаха 8 агрегадаараа 1600 тонно тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 562 тоннодо хүргэнхэй. Эндэ хэршэгдэhэн ногоо хатааха агрегадынь хэрэглэгдэнэгүй. Мүн районой экспресс-лабораторинууд муугаар ашаглагдана.

Арадай депутадуудай районно, сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомууд тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүн зониие үсөөнөөр элсүүлнэ. Энээнhээ уламжалан районой ажахынууд 40,3 мянган гектар сабшалангай, таримал ногооной ургаса сабшаха түсэбөө 9,2 мянган гектарта хүргэжэ, оройдоол 6,9 мянган гектарай үбhэ суглуулжа, 2,9 мянган тонно тэжээл hүрилөө. Тобшолбол, арадай депутадуудай районно, сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудай эмхидхэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулhанhaa иимэ дутагдал дабтагдаа гэжэ эндэ тэмдэглэгдээ.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ ойрын сагта түргэдхэжэ, хараалагдаhан түсэб, даабаряа сүм дүүргэхэ гэжэ арадай депутадуудай районно, сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалаа.

МҮНӨӨДЭР — БАРИЛГАШАНАЙ ҮДЭР

Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ манай «Главбурятстройн» барилгашадай коллектив үйлэдбэриин хүсэнүүдые, гэр байра болон социально-ажахынуудалай объектнүүдые ашаглалгада оруулха, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин

рэгтэй. Барилгын хүдэлмэриин бэлэдхэл эртэнһээ хэхэ, үйлэдбэриин түсэб саг соонь инженернэ талаһаань мүлин нарижуулха шухала. Барилгые оньһожоруулга, илангаяа гар ажалые оньһожоруулга гэшэ мүн лэ шухала нөөсэмнай болоно.

АМЖАЛТАМНАЙ БАТА БАЙХА

хэмжээе дээшэлүүлхэ, кадрнуудай асуудал шиидхэхэ гэхэ ехэ зорилготой. Энэ зорилгонуудаа, мүн гүрэнэй түсэб болон социалис уялгануудые бэелүүлхэ талаар энэ жэлдэ ажалай нилээд эршэ абанхайбди. Тиигэжэ энэ хахад жэлэй түсэб барилга-хабсаралгын хүдэлмэрээр нёдондо жэлэйхиһээ 21,5 процентээр үлүү дүүргэгдэжэ гэхэ гү, али 21,492 миллион түхэригэй хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

Нэрлэн хэлэбэл, Тимлюйн цементын заводто агаар сэбэрлэлгын түхеэрэлгэ, Селенгинск посёлогто 600 хүнэй һууритай Соёлой байшан, Улаан-Үдын Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсэдэ худалдаа наймаанай комплекс ашаглалгада оруулагдаа. Гэр байра ашаглалгада оруулха хахад жэлэй түсэб сум бэелүүлэгдэжэ, 38,4 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада үгтэһэн байна. Улаан-Үдын гэр барилгын комбинат ажалаа һайжаруулжа, гэр бариха түсэбөө дүүргэһэн, подрядна хүдэлмэриин хэмжээе 62 процентээр дээшэлүүлээ. Гараар хэгдэдэг хүндэ ажал оньһожоруулагдажа, 1980 онойхидо орходоо 9,3 процентээр доошоолоо.

Барилгын үйлэдбэриин эмхидхэл һайжаруулһанай ашаар манай организацинууд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргэһэн байна. Барилгашадай кадрнуудай дуталдажа байһан мүнөө үедэ энэ тон саг соогоо туйлагдаһан амжалта гээд тэмдэглэмээр.

Энэ туйлаһан зарим тэды амжалтануудһаа манай барилгын, хабсаралгын организацинуудай, барилгын индустриин предприятинуудай, материально-техническэ хангалгын албанай коллективүүдэй эршэтэй һайн ажалаар туйлагдаһан байна. Энэ хадаа манай түрүү хүнүүдэй, түрүү бригадануудай эрхим ажалай үрэ дүн.

Гэбэшье, үшөө ехэ амжалта туйлаха арга боломжо бии гээд хэлэбэл алдуугүй байха. Тэрэнэй түлөө бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ шухала. Нэн түрүүн барилгын бүхы участогуудай ажалай эмхидхэл нарижуулха, үйлэдбэриие хүтэлбэрилгые шата бүхэнөөрнь һайжаруулха, инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй журам шангадхаха хэ-

Барилгын организацинуудай техническэ хангалта алишье талаараа һайжарна. 1983 ондо барилгын машинануудай парк 2,2 процентээр олошороо. Машина, техникээр хангалга 30 процентдэ хүрөө. Энэ министерствэ дотороо эгээл үндэр дүн. Һэлгэгдэдэг түхеэрэлгэнүүдтэй гидравлическа экскаваторнууд, хүсэтэ кранууд, бетон худхаха түхеэрэлгэнүүд, бетон зөөдэг машинанууд гэхэ мэтэ элдэб техникэ жэл ерэхэ бүри олоор абтана. Теэд энэ машина техникымнай гүйсэд ашаг үрэтэйгөөр үшөөл хүдэлгэгдэдэггүйнь гэмшэлтэй. Тэдэнэр хэдэн халаанда хүдэлгэгдэнэгүй, зогсолго олон.

Һүүлэй үедэ газар малтаха «Д-335 «А» Камацу» тухэлэй түхеэрэлгэтэй хүсэтэ бульдозернууд хүдэлгэгдэнэ. Байгша оной түрүүшын кварталда һимэ бульдозернуудаар 155,7 мянган кубометр газар малтагдаа.

Үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ шэрдэлгын хүдэлмэри дээрэ «Жилгражданстрой» трестдэ, нүүдэл-оньһожоруулагдамал 136-дахи колонидо 2000, 7000 атмосфернэ дарасаар тэрэ сүршэдэг агрегадууд хэрэглэгдэнэ. Мүн тиигэжэ «БН-30-20» тухэлэй насос болон «СБ-92-1» тухэлэй бетон худхадаг долоон түхеэрэлгэ хэрэглэн бетон сүршэхэ комплекс хүдэлгэгдөө һэн. Тэрэнэй ашаар 1982 ондо 3,2 мянган кубометр бетон шудхагдаа.

Энэ мэтэшэлэн манай барилгын организацинуудай техническэ хангалга улам һайжарна. Юуб гэхэдэ, өөрынгөө үйлэдбэриин базые хүгжөөхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ ехэ анхарал хандуулагдажа байдаг юм. Эдэ машинануудые бүхы барилгын организацинуудта хүдэлгэхэмнай үшөө үды ааб даа. Гэбэшье тэрэнэй түлөө ехэ оролдолго гаргагдана.

Барилгын материалнуудай промышленность гэшэ манай тон шухала һалбари болоно. Тэрэниие хүгжөөхэ гэшэ манай мүнөөдэрэй гол зорилго гэшэ. Түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй 1-дэхи завод үндэһөөрөө һэльбэн шэнэлэгдэжэ байнхай. Хоёр шэнэ цех баригдажа, бетон худхалгын цех, складууд һэльбэгдэнэ. Ерэхэ жэлһээ Селенгинск посёлогтохи түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй 3-дахи завод һэль-

бэгдэн шэнэлэгдэхэ. Мүн ЖБИ-2, ДОЗ гэхэ мэтэ заводууд ээлжээгээ хүлеэнхэй. Эдэ заводуудай һэльбэгдэн шэнэлэгдэхэлээр Главкымнай барилгын организацинууд үргэлжэ томо түмэр бетон зүйлнүүдээр гүйсэд хангагдадаг болохо юм.

Байгша ондо гэр барилгын комбинатда сантехкабинануудые бүтээхэ цех ашаглалгада үгтөөд, 1.118—5 сериин кабинануудые гаргалга һайжараа. Жэлэй һүүл болотор энэ цех бүхы барилгые гүйсэд хангаха юм. Мүн энэл цех 1984 онһоо эхилжэ 135-дахи сериин гэрнүүдэй хушалта гаргадаг болохо.

Энэ жэлдэ перлитопластобетон гаргаха туршалгын лини ашаглалгада үгтэхөөр бэлдэгдэжэ байнхай. Тэрэнэй хүдэлжэ эхилхэдэ республикын барилгашад шэнэ, һайн шанартай дулаалалгын материалтай, «Сендвич» гэжэ хүнгэн панельнүүдтэй болохо юм.

Байгша оной дүүрэтэр «Главбурятстройн» барилгашадай, барилгын организацинуудай, мүн хамжан хүдэлдэг организацинуудай урда хүндэтэй, ехэ зорилгонууд табигдана. Тиигэжэ жэшээнь, «Бурятфермаш» нэгэдэлэй хүдөө ажахыда тон шухала хэрэгтэй тэжээл жэжэдхэдэг «ИРТ-165» гэжэ машина гаргаха заводые гүйсэд хүсэндэнь оруулжа тушааха түсэбтэйбди. Энэ барилга экономическа ба социальна барилгын түсэбөөр тон шухала объектнүүдэй тоодо оруулагданхай. Дүрбэдэхи кварталда Шэнэ-Бэрээнэй гол заводтохи барилга гүйсэд дүүргэхэ, Сэлэнгын ЦКК-да энергетическэ котел ашаглалгада үгэхэ даабаритайбди. Мүн түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй 1-дэхи заводой заһабарилгын ба үргэдхэлгын хүдэлмэриин 2-дохи ээлжээн түгэсхэгдэхэ ёһэтэй.

Жэлэй дүүрэтэр үлэһэн 4,5 жэл соо үшөө 66 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада үгэхэ уялгатайбди. Энэ тон ехэшье, харюусалгатайшье зорилго. Һуралсалай жэлэй эхилтэр Гусиноозерск городто 784 үхибүүдэй һураха шэнэ һургуули, 460 хүүгэдэй хүмүүжүүлэгдэхэ 3 сад-яслиин барилга түгэсхэхэ байнабди.

Барилгын объектнүүдые дүүргэжэ ашаглалгада үгэхэһөө гадна манай Главкын барилгашад агропромышленна комплексын барилганууд дээрэ хэдэг подрядна хүдэлмэриингөө түсэбүүдые заатагүй дүүргэхэ уялгатай. Энэ хадаа Забайкалиин апатидай, холимог тэжээлэй заводууд болоно.

Эдэ бүхы зорилгонуудаа саг болзор соонь нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө манай бүхы коллективүүд эрмэлзэнхэй.

В. СОКТОЕВ,
Главбурятстройн начальнигай орлогшо, Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан.

Улаан-Үдын Ленинэй ордентэ локомотив-вагон заһабарилгын заводой барилгын управлениидэ ажалша бэрхэ, нягта журамтай, хүдэлмэриин баян дүршэлтэй болоһон барилгашадай бригаданууд олон юм. Тэдэнэй тоодо М. И. Бессоновой ударидадаг шулуушадай, П. Н. Белоплотовой сантехник-слесарьнүүдэй, А. Г. Усольцева, Н. И. Соболева гэгшэдэй толгойлдог гэрэй дотор талын хүдэлмэри хэдэг, Н. С. Горбачевой ударидадаг модошо дархашуулай бригадануудые нэрлэлтэй.

Николай Семёнович Горбачёвой бригада мүнөө заводойнгоо хүдэлмэришэдэй посёлогто 59 квартиратай гэрэй барилга дээрэ хүдэлнэ. Эгээл нимэ нэгэ гэр республикынгаа 60 жэлэй ойн баярай урда тээхэнэ тэдэнэр тушаанхай. Мүнөө барижа байһан гэрээ тус бригада энэ жэлэй декабриин 25-да тушааха уялгатай юм. Барилгашад түсэбтэ графигаа уридлан хүдэлжэ ябанхай.

Арбан хүнһөө бүридэһэн тус бригада москвагайхидай гаргаһан «Ажалай хэмжээгээр-алдар соло, нэрэ хүндэ» гэһэн үүсхэл дэмжээ һэн. Тиин хоёрдохи жэлээ ажалдаа хандалгын коэффициентээр хүдэлнэ. «Гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлхэ» гэһэн уряа тус коллективэй ажалай, ажабайдалай заншалта ёһо гурим болонхой. Һара бүриинь түсэб 116—118 процент дүүргэгдэдэг юм. Ажалай бүтээсын түсэб 128 процентдэ хүргэгдэнхэй.

Барилгашан Антонина Варфоломеевна Митрошина эртэ үглөөгүүр бодожо, автобусой тогтодог газар тээшэ яаралгүйхэн гэшхэлхэдээ тэрэ Татарский Ключ посёлогоо сэдьхэлээ ханангяар хаймадан харадаг. Эгсэ хаданүүдай дунда нарһан тужаар хүреэлэгдэнхэй энэ посёлогтохи олохон гэрнүүд тэрэнэй хабаадалгатайгаар бодхоогдонхойл.

Барилгын дотор талын хүдэлмэри бүтээгшэдэй бригадир, Ажалай Алдар Солын III шатын ордено кавалер Антонина Митрошина мүнөө «Главбурятстройн» 136-дахи нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын эгээл хүндэтэй хүдэлмэришэдэй нэгэн юм. Тэрэнэй бригадашье түрүү коллективүүдэй тоодо үнинэй оронхой.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Бригадир Н. С. Горбачев; 2. Н. С. Горбачевой бригада барилгынгаа талмай дээрэ.
А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

БАЯРТАЙ МЭДЭЭСЭЛ

Барилгашадай үдэрые һайндэрлэхэ гэжэ байтарнай Москваһаа баяртай мэдээсэл абтаба. **«Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түрүүшын хахадай туршада ехэ амжалта туйлаһанай, һалбариин предприятинуудай хоорондо, дэлгэрһэн Бүхэроссиин социалис мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэнэй түлөө Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй заводой коллективтэ РСФСР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын ба тус**

Буряад ороной целлюлознигуудай поселок Селенгинск жэл ерэхэ бүри бол-босон түхэлтэй, гоё һайхан болоно.

Һаяхан эндэ соёлой шэнэ байшан ашаглалгада үгтэбэ. Барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин барилгашад «эрхим» сэгнэлтэтэйгээр энэ комплексые гүрэнэй комиссида тушаагаа. Байшангай барилга дээрэ эрхим һайн ажалаараа шалгарагшадай дунда Василий Антонович Мардуевай хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай, Алина Петровна Капустина, Лидия Григорьевна Дунаева гэгшэдэй толгойлдог гэрэй дотор талын хүдэлмэри бүтээгшэдэй бри-

ЭРШЭЕЭ ҺУЛАДХАНГҮЙГӨӨР

Манай Зуун-Мүрэнэй леспромхозой коллектив һүүлэй хэдэн жэлэй туршада эгээл гээгдэнги предприятинуудай тоодо ябаһан юм. Жэл бүри технико-экономическа гол дүнгүүдээр түсэбүүдээ дүүргэдэггүй байгаабди. Харин үнгэрһэн жэлдэ үйлэдбэри эмхидхэхэ бүхы ажал ябуулгаяа үндэһөөрнь хубилгаһанай, ажалай журам эрид шангадхаһанай ашаар урагшаа һугаран, үндэр амжалтануудые туйлаа. Түсэб болон уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ бэлэйбди.

Байгша ондо манай коллектив эршэеэ һуладхангүй ажаллажа байнхай. Жэлэй эхинһээ зургаа һарын туршада бүхы талаар түсэбүүднай үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. Жэлэй түрүүшын хахадай түсэб июниин 20 болотор сум дүүргэгдээ һэн.

Иимэ үндэр дүнгүүдые туйлаха хэрэгтэ манай түрүүшүүл гол үүргэ дүүргэнэ. Модо бэлэдхэгшэдэймнай нэгэ бригадые Николай Фёдорович Шока гэгшэ толгойлдог юм. Тэрэнэй бригадада 8 хүн хүдэлнэ. Тус бригадынхид үнгэрэгшэ жэлэнгээ түсэбые 2,5 дахин дүүргэһэн. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай туршада түсэбэй ёһоор 3740 кубометрэй орондо 6 мянганһаа дээшэ кубометр модо бэлэдхээ. Мүн Р. П. Бродников болон В. Б. Халзушкеев гэгшэдэй толгойлһон модо бэлэдхэгшэдэй бригаданууд һайнаар хүдэлнэ.

Модо тайрагшадай бригадые А. М. Бобков, модо хюрөөдэгшэдэй (пилорама) бригадые Д. Б. Шехоров гэгшэд толгойлжо, һара бүри түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэнэ. Түрүүшын бригада энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай хүдэлмэриин дүнгүүдээр республика дотор гурбадахи һуури эзэлжэ гараа һэн. Модо илгаха, ашаха ажал дээрэ П. П. Деминой толгойлдог автокранай экипаж шалгарна.

Модо зөөхэ ажалда жолоошод яһала һайнаар хүдэлнэ. Үнгэрһэн жэлдэ автомашинын жолоошон Баир Ангамаев республикын модо бэлэдхэдэг предприятинуудай жолоошодой дунда нэгэдэхи һуури эзэлжэ, Түлишын промышленностиин министерствын зүгһөө Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгтэ хүртөө һэн. Мүн жолоошод Петр Мантуров, Батор Парпаев гэгшэд түрүүшүүлэй тоодо ябана.

Манай леспромхоз өөрынгөө, гол ажалһаа гадна, шефтээ абаһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. Нёдондо зун манай хүдэлмэришэд тус ажахыда 250 гаран центнер үбһэ, 300 центнер набшаһата тэжээл бэлдэжэ, 880 центнер һолоомо полинуудһаа фермэнүүдтэ зөөжэ, 6 гектар хартаабха малтажа үгэһэн юм. Энэ жэлдэ тарялан болон сабшалангуудые хорёолхо һургаар отолжо зөөһэн, хартаабха илгаһан байнабди.

Саашадаа манай хэхэ ажал ехэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабарита түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсон, жэлэй хоёрдохи хахадай даабарие Мүү бэшээр дүүргэжэ байнабди. Июль һарын хүдэлмэриин дүнгөөр түрүүшүүлэй тоо улам олошороо. Предприятиингаа экономикые бэхижүүлхын тулада ажалай эмхидхэл болон журамые үшөө һайжаруулха ёһотойбди. Мүн һаяын сагта бригада бүхэндөө хамтын подряд нэбтэрүүлхээр хараалаанхайбди. Иигээд энэ абаһан эршээ һуладхангүй урагшаа дабшабал, үшөө үндэр дүнгүүдые туйлаха байһамнай дамжаггүй.

М. МАТОШКИН,
Түнхэнэй районой Зуун-Мүрэнэй леспромхозой директор.

Тээмэндэ нарин сэмбын комбинадай нэхэлгын цехээр ябаа һэмди. Тиихэдэ олон үнгэ бүриин дуранай будуудые нэхэн гаргажа байһан үргэн, ута цех соо-

дали дээрэ һуунабди. Тиигээр байтарнай 30 минутын туршада унтараагдаһан зайн гал носоогдожо, нэхэгшэдэй дорюунаар хөөрэлдэхэнь дуулдаадхибаа. Уданшьегүй

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

АБЬЯАС ДҮҮРЭНЭЭР

гуур жэрылдэжэ табигдаһан станогуудай нэгэ забда сүлөөгүйгөөр, шэхэндэ хажартайгаар хүдэлжэ байхада тудалдашабабди. Эндэ тэндэ хүнгэн хүлтэй, шуран басагадай нулаадууд харагдаадхина. Эсэхэ сусаха бэшэ оньһон машинануудай нэгэ захаһаа ороһон хэдэн зуун утаһан нүгөө захадань үргэн гоё бүд боложо гараад, эрьелдэжэ байһан түмэр голдо монсогойрон суглардана. Эдэ бүгэдые хараһаар ябатараа, цехэй мастернуудай нэгэн — Е. Р. Куриколоватай уулзажа, ямар ушараар иишэ ерэһэнээ хэлэхэдэмнай, нэгэ таһалга руу лахуулан оробо. Тиигээдшье һонирхоһон асуудалдаа харюу абаад гарахадамнай, нэхэгшэдэй үдын эдеэнэй забһар болошонхой, цех соо бүрэнхышэг шахуу гэмээр, тээ холо нүгөө захын ханада гал яларжа, ямаршье абяа шэмээгүй, ехэ аалин намдуу, гайхалтай байдал үзэгдэбэ. Гансал сонхоор шагааһан наранай элшэ иимэ байдалые таһалһан, һэрюулһэн шэнги байха юм. Танилсаха уулзахаяа ерэһэн хүдэлмэришэнөө хүлеэжэ, зэнхышэһэн цехэй нэгэ захада һан-

нэгэн-хоёр станогууд хүдэлгэгдэжэ эхилбэ бшуу. Түрүүлэн «дуутарһан» станогуудые дахан, бусадайнь хүсэ абажа эхилхэдэ, түргэдэжэ ороһон аадар бороогой шаалан һанагдаадхина. Оньһон машинанууд бултадаа нэгэ жэгдэ хүдэлгэгдэжэ, зэргэлээд хөөрэлдэжэ байһан хүнэйнгөө юун гэжэ хэлэһые ойлгохонь бэрхэтэй болохо юм. Нэхэгшэд мүн лэ түргэн, яаралтайгаар ябан ажаллажа эхилбэ бшуу. Тиигэжэл цех соо ажалай, юрын байдал тогтобо гэжэ ойлгоо һэмди. Хүдэлмэришэдые хаража байхада, нимэл сүлөө таһалган, харюусалгатай ажалай хүнүүд байна гэһэн бодол дахиад ээлүүдгүй бии болоодхино. Бүри түргэнөөр, эршэмтэйгээр хүдэлхэнь бэрхэтэй ха гэжэ һанамаар. Зүгөөр ямаршье ажалда нүхэдэйнгөө дунда онсо шалгарагшад байдаг гээшэ. Ушар иимэһээ эндэшье тиимэ хүдэлмэришэд бии гээд тэмдэглэе. Тэдэнэй нэгэн гэбэл нүхэр Р. Б. Шолонова болоно. Роза Борисовна ганса энэ цехэй бэшэ, харин бүхы комбинадайнгаа түрүүшүүлэй тоодо оронхой.

Роза 1977 ондо арбадахи класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр техническэ мэргэжэл олгодог предприятиин училищада ороһон намтартай. Тиигэжэл залуу басаган удангүй жаһаань бэеэ дааагаад, нэхэгшээр ажаллажа эхилһэн. Абьяастайгаар, шуран шуумарханаар хүдэлдэг тула удангүй халаанайнгаа даабари гүйсэд бэелүүлдэг болоһон байна. Хүдэлмэришэд түрүүшынгээ алхамууд тушаа һанахадаа, мэргэжэлдэнь дадхааһан, дуршүүлһэн хүнүүдые нэрлэдэг, тэдээн тухай һайн һайхан үгэнүүдые дурсадаг.

— Ажал хүдэлмэринээ һайн мэдэхэ залуу басаган О. Радикальцева минии һурган хүмүүжүүлэгшэ байһан. Ольготой бэе бэеһээ холо бэшэхэнэ ажалладаг һэмди. Тиимэһээ тэрэ намда саг үргэлжэ туһа хүргэдэг бэлэй. Мүн тиихэдэ халаанай мастераар хүдэлжэ байһан Валентина Михайловна Потемкина өөрынгөө басаганда мэтээр урин зулгыгаар, энэрхы дулаанаар хандажа, ажал хэрэгүүдтэмни угаа туһалһан юм,— гэжэ түрүү нэхэгшэ мүнөө хэлэдэг.

Роза арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб үшөө ноябриин 25-да дүүргэжэ, цехэй шадамар бэрхэ нэхэгшэдэй тоодо оролсоһон намтартай. Энэ ушар Р. Б. Шолоновагай ажалша бүхэригые гэршэлнэ. Мүн энэ ажалда хүдэлжэ шадаха анханай арга дүрэтэй, шадабаритай байһыень элишэлжэ үгэнэ гээд тэмдэглэлтэй ха. Тиихэдэ Роза Борисовна мэргэжэлдээ ехэ дуратай юм. Энээниие ажал хэрэгүүдынь баталан харуулна.

Мүнөө комбинадай нэхэлгын цех соо түрүү хүдэлмэришэнэй ажалай онол аргануудые дэлгэлэн хөөрэһэн стенд үлгөөтэй. Тэрээн дээрэ иигэжэ уншанабди: «Ажалайнгаа саг ашаа үрэтэйгөөр хубааридаг. хүдэлмэринээ зүбөөр түсэблэн табидаг ба ажалай түргэн арга дүрэнүүдые хэрэглэдэг». Саашадаа эдэ бүгэдыень тодор-

хойлһон мүрнүүд бэшэгдэнхэй. Жэшээнь, тэрэ нэн түрүүн ажалаа эхилхэдээ, станогуудаа, нэхэгдэхэ утаһануудайнгаа ябасые, бэлэн болоһон бүдэй шанар нарииар шалгадаг байна. Мүн түргэнөөр, шамдуугаар хүдэлдэг байһанайнгаа ашаар халаанай туршада 27,5 минута саг алмана. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур үшөө 2 метр тухай бүд үйлэдбэрилдэг байха юм. Энэ стенд дээрэ нэхэгшын ажалай онол аргануудые харуулһан фото-зурагууд бии.

...Роза Борисовнагай хүдэлжэ байхыень харахада, шуумар бэрхэ, абьяастай хүн гэжэ ойлгохоор даа. Нэгэ станогһоо нүгөөдэдөө монсогонон ошоһондол, ээрсэг мэтээр эрьелдэжэ байһандал үзэгдэхэ. Мүн оньһон машинануудайнгаа жэгдэхэнээр хүдэлжэ байһан һамбаанда ажалайнгаа газарые ябууд сом гээдхихэ, байд гээд лэ сэбэрлэхэ. Тиигэжэ халаанай эсэстэ зариманай станогуудаа байлгажархёод хэдэг хүдэлмэри ажалайнгаа үедэ дүүргэжэ, үнэтэ сагаа алмадаг гуримтай. Энэ хадаа мүн лэ ажалайнь нэгэ нюуса гээд тоологдодог. Тэрэшэлэн хүдэлмэришэн томо голдо орёогдоһон хэдэн зуун утаһануудай дууһахада, шэнэ утаһануудтай холбогдон уягдаха газарыень һамнан зохёодог байха юм. Оройдоо хэдэн нэхэгшэдэй иимэ ажал хэжэ байхыень хараа һэмди. Юуб гэхэдэ, шэнэ утаһануудые залгаха хүдэлмэри гурбан хүнһөө бүридэһэн бүлэг тусгаар хэдэг. Тиимэһээл нэхэгшэдэй дииленхи олониинь тэдээндэ найдадаг байна. Харин ажал хэрэгтээ угаа харюусалгатайгаар хандадаг хүдэлмэришэд өөһэдөөшье хүдэлмэриингөө энэ янзада хабаадалсана бшуу.

Роза Борисовна иимэл бэрхэ хүдэлмэришэн байһан тула нёдондо Мытищидэ үнгэргэгдэһэн РСФСР-эй түрүү нэхэгшэдэй конкурсдо комбинадайнгаа зүгһөө хабаадалсаа. Тэндэ сугларһан арба гаран нэхэгшэд түрүүшын

АЛАС ДУРНЫН ХИЗААРТА

ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТНҮҮД МЭДЭЭСЭНЭ

ТАЛАКАНАЙ БАРИЛГЫН ЦЕХ

Бурейскэ ГЭС-эй барилгашадай ажаһуудаг Талаканда гэр барилгын мантан томо комбинат баригдажа эхилбэ. Гидростанциин тогтоогдомол сөөрэмтэй зэргэ бодхоогдохо ерээдүйн городой хүн зоной ба ниитын байрануудые бариха томо ханануудые предприяти бүтээдэг болохо.

Барилгашадай хэдэн арбаад гэр бүлэ бэлбосон түхэлтэй олон дабхар гэрнүүдтэ нүүжэ ороо. Эдэ гэрнүүдэй барилга тиимэшье хямда байгаагүй юм: тэдэнэй конструкцинууд мянгаад километрэй саанаһаа, Алас Дурна зүгтэхи үшөө нэгэ Зейскэ ГЭС-һээ асарагдаһан байна. Ажалшадай гэр байрын эрилтэ мүнөө улам үргана. Гидробарилгашадай гараха жэлдэ хэхэ ажалайнь хэмжээн хоёр дахин ехэ болохо; юундэб гэхэдэ, үшөө хэдэн зуун залуу хүдэлмэришэд эндэ хүдэлхээ ерэхэ юм. Тиимэһээ гэр барилгын өөһэдын комбинадтай болохо гээшэ шухала зорилгонуудайнь нэгэн мүн. Энэ асуудалые шиидхэхын тула хүдэлмэриин түрүү аргануудые хэрэглэхээр хараалаа.

Талакан.
Амарай область.

ЗҮГЫНҮҮД МАНАН РУУ НИИДЭНЭ

Байгша зунай хэмһээ хэтэрмэ бороотой байгаашье һаань, дүршэлтэй зүгышэн А. Карнацкий мёд суглуулгаар хоёр жэлэй түсэбые августын эхин багаар бэелүүлбэ. Тэрэнэй үбэлэй үедэ тэнжээһэн лэ зүгынүүд хубшэ тайгын Манан соо липэһээ липэдэ ниидэжэ, нектарыень суглуулжа шадаа юм.

Тэрэнһээ гадна Карнацкида бага бэшэ удхатай нэгэ «нюуса» бии — зундаа тэрэ ажахыгаа тайга соо шадабаритайгаар тараажа байрлуулдаг. Зүгынүүд гол түлэб хоёр хахад километрэй зайда олзоборилгоёо хэдэг заншалтай юм. Анатолий Иванович балар үдхэн тайга соогуур хэдэн арбаад километр ябажа, липэ модоор элбэг таарууhан газар олоһон юм. Иишэ зүгынүүдынь ниидэжэ ерэхэдээ, километрһээ ехэ зай гаталаагүй байха.

Карнацкий түрүүн Владивостогто «Дальзаводто» хүдэлдэг байһан. Сүлөөтэй сагтаа бууса дээрээ зүгы бариһан байгаа. Хүдөө ажахые һэргээлсэхын тула арбан жэлэй саада тээ һамгантаяа хүдөө нютаг гараһан намтартай. Тиин «Бархатный» совхоздо зүгышэнэй харюусалгатай ажалда ороо һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо байгаалиин ямаршье сагта илгаагүй Карнацкий жэл бүри хоёр жэлэй түсэбтэ даабари дүүргэжэ байдаг болонхой.

Дальнереченск.
Примориин хизаар.

ТАЙГА СООХИ ШЭДИТЭ ХОТО

Артем хотодохи Сергей Лазогой нэрэмжэтэ үйлсэдэ бии болоһон үльгэр домогойхидол адли хотохон эндэхи үхибүүдэй амардаг эгээл дуратай газарынь болобо. Нааданайнь талмай дээрэ элдэб түхэл маягтайгаар хэгдэһэн сонхонуудтай уран гоёор шэмэглэгдэһэн теремогууд бодхоогдонхой. Үхибүүд леснигүүдэй гэртэл адли маягтайгаар хэһэн хадахан өөдэ абиржа, тайрагдаһан моринной тархидал адляар хэгдэһэн дүүжэн дээрэ наадажа, модон жирафай ута гэгшын хүзүүн дээрэһээ һолжоржо, крокодилай хабһалиг «нюрган» дээгүүр гүйжэ наадаха аргатай юм.

Тайга соо отологдоһон модоной сабшадаһанһаа үхибүүдэй иимэ хотохонуудые бариха хэрэгые «Артемовский» гэжэ ой модоной ажахын гарай бэлэгүүдые хэдэг цех эрхилнэ. Шэнэ үйлэдбэри дүүрэн хүсэндөө оронхой.

Артем, Владивосток хотонуудай, Примориин хүдөө ажахын районуудай хүүгэдэй комбинадуудта болон үйлсэнүүдтэ жэлэй эхинһээ хойшо нээгдэһэн нааданай гушан талмайда иимэ түхеэрэлтэ хэгдээд байна.

Артем.
Примориин хизаар.

ЭСЭГЭНЭРЭЙНГЭЭ ГАЗАР ДЭЭРЭ

Колымада хартаабха таридаг эгээл томо «Тауйский» совхоздо механизаторнуудай кадрнуудые бэлдэхэ асуудал шиидхэгдэнхэй юм. Нютагай дунда һургуули ажахыда тэдэниие бэлдэжэ үгэдэг болонхой.

Эндэхи дунда һургуулиие дүүргэгшэд болбосоролой аттестат абахадаа, һүүлэй үедэ үргэн мэргэжэлэй механизаторай үнэмшэлгэ абалсадаг болоһхой.

Совхоз һургуули хоёрой хоорондохи харилсаан юунһээ эхилээб гэхэдэ, һургуулиинхидта һуралсалай класс түхеэржэ үгөөд, хоёр трактор болон бусад техника дамжуулһан байгаа. Тэндэ һурагшадта заахыень эгээл эрхим мэргэжэлтэдээ табяа һэн.

Ажахын ... лаар 1990 он ... түсэб дотор ... инженер, ... сад мэргэжэл... тэй байхань ...

Магадан

ЗАСАГАЙ ДЭЭДЫН ЗУРГААНУУДТА

...ШАДЫЕ ХАНГАЛГА— ...ХАЛА АСУУДАЛ

...дэлмэрилэгшэд малшадай элүүр энхые сахиха талаар хүдэлмэриёо саг үргэлжэ ябуулжа байгаа, энэ үедэ тэдэнэр 3011 хүниие үзэһэн, аргалһан байха юм. Мүн соёл гэгээрэлэйшье талаар горитой юумэн хэдээ.

Мүнөө республикадамнай хүдөө ажахын хүдэлмэришэдые хангахын тула 120 автомагазин хүдэлнэ, холын байрануудта наймаалагшагүй 21 ларек нээгдэнхэй, эндэ малшадта үдэр бүри хэрэгтэй зүйлнүүд худалдагдана. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд яармагуудые, номой базаарнуудые, промышленна эд бараануудые, эдеэ хоол бэлдэлгын амтата зүйлнүүдые үзэмжэдэ үргэнөөр табидаг болоо. Үбэлжэлгын үедэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд малшадһаа хамта дээрээ 22 мянгаһаа дээшэ захил абажа, 1.6 миллион түхэригэй наймаа эмхидхээ. Автомагазинууд малшадта 11,5 миллион түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаа. Эндэ Хоринин, Прибайкалиин, Кабанскын районуудай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд яһала амжалтатай хүдэлөө. Республикын хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинууд малшадые хангажа, энэ хугасаа соо 521 мянган түхэригэй сэнтэй элдэб хүдэлмэри хээ. Мүнөө ажахы бүхэндэ ажалшадһаа захил абалгын хүдөөгэй комплексно пунктнуудые бии болгохо хэрэг үргэнөөр ябуулагдана, тэдэнэй хүдэлмэрие һайжаруулхын тула конкурснууд үнгэргэгдэнэ. Тиихэдээ малшадые ямараар ханганаб гэжэ онсо тэмдэглэгдэдэг юм. Энэ талаар Бэшүүрэй, Хоринин, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын районуудай ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинууд эрхимлэжэ гараа.

Малшадта һонин, гүнзэгы удхатай зүжэгүүдые, концертнүүдые харуулхын тула соёлой хүдэлмэрилэгшэд горитойхон хүдэлмэри ябуулаа, хамта дээрээ 225 агитбригада хүдэлөө. Мүн соёлшод болон лекторнууд фермэ, отара бүхэндэ хөөрэлдөөнүүдые, политинформацинуудые үнгэргэдэг, дайшалхы хуудаһануудые гаргадаг, уран һайханай болон хүдөө ажахын фильмүүдые харуулдаг юм. Фермэ бүхэнэй улаан булангуудта харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд саг үргэлжэ шэнэлэгдэжэ байгаа. Энэ хэрэгые Хурамхаанай, Кабанскын, Яруунын, Мухар-Шэбэрэй районуудай соёлшод эдэбхитэйгээр ябуулна. Дурдагдаһан районуудай малай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар соёлой үдэрнүүд, һаалишадай баалнууд, амаралтын үдэшэнүүд үнгэргэгдэдэг болонхой. Малшадые комплексно аргаар хангаха талаар һайн үрэ дүнгүүдые Хоринин районой соёлой комплексын, Улаан-Үдын районой Тарбагатайн соёлой байшангай, Мухар-Шэбэрэй, Подлопатинска автоклубай хүдэлмэришэд түйлаа. Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй, Хурамхаанай, Хойто-Байгалай районуудай киносетиин хүдэлмэрилэгшэд малшадые һайнаар хангаха ажалые муу бэшээр эмхидхэнэ. Тэдэндэ хододоо кинофильмнүүдые харуулхын тула ажахынуудтай хэлсээнүүд баталагданхай. Малшадые һайнаар хангахын түлөө республикын киномеханигуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Захаминай киносетиин дирекциин киномеханик Д. Ц. Шагжиев, Улаан-Үдын районой Ивалгын киносетиин дирекциин киномеханик Н. А. Кокорин гэгшэд эрхимлэжэ ябана.

Малшадые соёлой талаар хангалгада, тэдэндэ шефскэ туһаламжа үзүүлгэдэ дунда ба найман жэлэй һургуулинуудай уран һайханай коллективүүд, үхибүүдэй хүгжэмэй ба спортивна һургуулинуудай багшанар эдэбхитэйгээр хабаададаг. Тэдэнэр 2 мянга гаран концерт табяа, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Һурагшадай хүсөөр малай 1217 байра сэбэрлэгдэһэн, 474 дал сагаадагдаһан, 688 тонно шэлбүүһэн бэлдэгдэһэн байна.

Дурдагдаһан жэшээ баримтанууд дээрэһээ харахада, малшадые комплексно аргаар хангалга нэгэ бага һайжарбашье, мүнөө сагай эрилтэдэ үшөөл хүрэнэгүй. Олон районуудта энэ талаар хэгдэхэ һайн түсэбүүд, хэмжээнүүд хараалагдаһан аад, бэелүүлэгдэжэ шадагдангүй үлэшөө. Баунтын, Загарайн, Түнхэнэй районуудай зарим ажахынуудта малшадай байра байдалыень һайжаруулха асуудалнууд дары шиидхэгдэнэгүй. Баргажанай, Ахын районуудай соёлой байшангуудай хүдэлмэри ехэ һула, малшадые комплексно аргаар хангалгада мүртэй юумэ хэгдээгүй байһаар. Малшадые эдеэ хоол болон эд бараагаар хангалгада дутагдалнууд үшөөл ушарһаар. Үбэлэй дулаан хубсаһан, үхибүүдэй хубсаһан дуталдана.

Мүнөө үедэ республикын хүдөөгэй ажалшадые хангадаг албанай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй урда ямар зорилго табигданаб гэхэдэ, хүдэлмэридөө бии байһан бүхы дутагдалнуудые дары түргэн усадхажа, малшадые комплексно аргаар хангаха хүдэлмэрие улам үргэдхэхэ болоно. Энээн тушаа дээрэ дурдагдаһан тогтоол дотор онсо анхарал хандуулагдаһан байна.

БЭРХЭ НАЙМААЛАГША

Светлана Латкина байгша оной хахад жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие 114 процент дүүргэжэ, коллективэйнгээ дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараа.

Наймаалагша Латкина өөрынгөө мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхэ зорилгоор, Улаан-Үдын 51-дэхи дунда һургуулида үдэшэндөө ябажа һураһан байна. Мүнөө тэрэ 11-дэхи класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр худалдаа наймаанай дээдэ һургуулида ороxо эрмэлзэлтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. И. Латкина магазинда орогшодто хубсаһа дурадхан харуулжа байна.

В. МУЛЛЕРАЙ фото.

...СТЫН 15— КОРЕЙЕ ЯПОН БУЛИМТАРАГ-...АДҺАА СҮЛӨӨЛҺӨӨР 38 ЖЭЛЭИ ОЙ

...ТА ТҮҮХЭЕЭ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭН

...лөөлэгдэбэ. Сентябриин эхеэр Совет Арми 38-дахи параллельдэ гараһан байгаа. Корейе сүлөөлхын түлөө байлдаануудта олон мянгаад совет солдадууд, матросууд ами наһаяа алдаа һэн.

Сүлөөлэгдэһэнэйнгөө һүүлээр Корейн хойто хубиин ажалшад социалис байгуулалтын замда гараһан байгаа. 1948 оной сентябриин 9-дэ Корейн Арадай-Демократическа Республика байгуулагдаһан юм. Үнгэрһэн жэлнүүд эршэтэ ажалай, тэмсэлэй үе, гайхамшагта амжалта, илалтануудай үе болоһон байгаа. Мүнөө КНДР хадаа хүгжэнги индустритай, мүнөөнэй хүдөө ажахытай гүрэн болоно. Урдандаа гээгдэнги, түлөөр байдалтай, Японой дарлалта мүлжэлгэ доро байһан оронодо металлургическа ба машина бүтээлгын, ашагта малтамал шанаржуулгын, нефтехимическэ болон промышленностиин бусад шухала һалбаринууд байгуулагдаа. Эндэ өөрөө нарин станогууд, приборнууд, тракторнууд, - автомобильнууд, далайн суднанууд ба электровозууд бүтээгдэнэ. Эрдэм, соёлдо горитой ехэ амжалтанууд түйлагдаа.

СССР-эй ба КНДР-эй хоорондохи экономическа, соёлой харилсаа тогтоохо тухай 1949 оной мартын 17-до гар табигдаһан хэлсээнэй үндэһөөр Советскэ Союзай хабаадалгатайгаар 60 гаран промышленна барилга хэгдэһэн, һэльбэн шэнэлэгдэһэн байха юм. Холбоото Штадуудай сэрэгүүдэй ба тэдэнэй Сеулай дахуулнуудай КНДР-тэ эсэргүүгээр үүдхэһэн дайн байлдаан 1950 оной июниин 25-да һужэрөөгдөө һэн. Гэбэшье үнэн хэрэгээ сахин хамгаалһан арад диилдээгүй. 1953 оной июль һарада КНДР-эй эгээл урда хубидахи Кэсон хото шадархи Паньмыньчжон нютагта Хойто болон Урда Корейн хоорондо эб эе тогтоохо тухай хэлсээндэ гар табигдаа һэн. Бодото дээрээ энэ акт американ эзэрхэг түримхэйшүүлэй булигдаһые элирхэйлэн гэршэлээ һэн.

Хэлсээндэ гар табигдаһанһаа хойшо 30 жэл үнгэрөө. Зүгөөр Корейн газар дээрэ эб найрамдал тогтоогдоогүй. Оронойнь хоёр хуби болгожо хубааралганхай. Ядерна буу зэбсэгээр хангагдаһан 40 мянган американ сэрэгшэд оронои урда хубида урдынхидал мэтэ байлгагдаһаар. Сэрэг дайнай хёмороо зүришэлдөөе усадхан зайсуулжа, оронoo нэгэдүүлхэ тухай алхам хэхыень КНДР-эй правительство Урда Корейн засагаархидта нэгэнтэ бэшэ дурадхаһан байгаа. Энэнь гадаадаһаа ямаршье хамааралсалгагүйгөөр, бэеэ дааһан байдалай, эб найрамдалай ба демократическа үндэһэ һуури дээрэ бэелүүлэгдэхэ ёһотой. КНДР-эй правительствын бүтэмжэтэй һайн дурадхалнуудые СССР, социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронууд, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд дэмжэдэг юм. Гэбэшье Сеул болон Вашингтондо эдэ бүгэдэндэ дурагүйдэдэг. Тэдэнэр сэрэгүүдээ Урда Корейһээ гаргахагүйһөө гадна, улам үргэдхэхые оролдожо байнхай. Тиигэжэ Корейн хахад аралай урда хубиие Алас Дурна зүгтэхи эзэрхэг түримхэй ябуулгын хэрэм болгохые һэдэнэ.

Жаргалта һайхан ерээдүй байдалаа байгуулха гэһэн хүсэл эрмэлзэлдээ корей арад бүхы түбэг бэрхэшээлнүүдые гаталан дабажа, 1945 оной баатаршалгата август һарада түрүүшынь хуудаһанай бэшэгдэһэн оронойнгоо шэнэ түүхые амжалтатайгаар үргэлжэлүүлхэ юм гээд совет хүнүүд япон булимтарагшадһаа оронoo сүлөөлһөөр 38 жэлэй ойе КНДР-эй ажалшадтай хамта тэмдэглэхэ зуураа баяар найдажа байһаа...

Ю. ЛЕВНЕВ. (ТАСС).

Редакциин почтоор үдэр бүри ерэжэ байдаг бэшэгүүдэй дунда эхилэн бэшэгшэдэй түрүүшын туршалганууд — шүлэг, рассказууд үсөөн бэшэ дайралдадаг. Тэдэнэй авторнууд наһаараашье, эрдэм һургуулияраашье, мүн ажал, мэргэжэлээрээшье дундаа тон илгаатай байдаг гээшэ. Гэбэшье түрэлхи буряад хэлэндээ, мүн уран үгын, уран бодолой дээжэ болохо уран зохёолдо дуратай байһаараа тэдэнэр нэгэ үг һаналтай,

ЕРЭЭДҮЙН ЗОХЁОЛШЫН ЕХЭ ҺУРГУУЛИ

ШҮЛЭГҮҮДЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

зорилготой байна. Тэрэнь юуб гэхэдэ, Эхэ ороноо, үе сагаа, тоонто нютагаа, мүн ажалай болон дайнай габьяатанаар омогорхон ябадаг бодолоо сэдьхэлэйнгээ мэдэрэлээр гаргажа, уран, уян үгын үлхөө дээрэ магтан түүрээхэ эрмэлзэл болоно. Юу хэлэхэб, ехэ һайн һайхан һаналай хүсэлдэмөөршье, һарбайжа хүрэмөөршье зорилго гээшэл ха гэжэ эндэ тогтон тэмдэглэе.

Шэтын областиин Агын районой Согто-Хангил нютагта ажаһуудаг Рабдан Рабжуев үнинһөө хойшо шүлэг бэшэдэг, яһалал уран үгүүлэлтэй нүхэр юм. Тэрэнэй эльгээһэн «Алтан үлгы — Буряадни» гэжэ шүлэгые хаража үзэе. «Уран үгүүлэлтэй» гэхэдээ, үгэнүүдэйнь һубарил ульгамаар зэдэлжэ, мүрнүүдэйнь үе яһала тодо сохилтоо алданагүй гэжэ тайлбарилнабди. Гэбэшье энэ шүлэг соогоо автор хөөрдэм, дэгэд дүүлиһэн удхатай үгэнүүдые дэмыдэ оруулжа, хооһон суурятай болгоно. Жэшээ болгон зургаан мүртэй табан бадагһаа бүридэһэн дурсагдагша шүлэгэйнь эхин бадагые эндэ буулгабабди:

Үлгын дуугаар
Эдир наһым магтаа һэнш.
Үлзы заяагаар
Энхэ хаһым дуудаа һэнш.
Аглаг сарюун
Алтан үлгы—Буряадни!

Энэ бадагынь бусадтаа орходоо хүжүүнээр соносогдоно. Нэгэдэхеэр, мүрнүүдэйнь, толгой холболго алаг эрээн болошонхой. Хоёрдохёор, «Магтаа һэнш», «дуудаа һэнш» гэһэн рифмэ үеын сохилтоор зохибошье, саашанхи гурбан бадаг соо энэ мэтээр ябад гээд лэ, «һэнш», «һэнш», гэжэ дүүргэгдэхэдээ «түс-няс» гэһэншүү хашартай хажар абяа үлөөнэ. Тиихэдэ «Үлгын дуугаар», «Үлзы заяагаар» гэһэн үгэнүүд доторойнгоо сохилтоор таарамагүй ха юм даа. Тиигээдшье «Үлгын дуугаар эдир наһым магтаа һэнш» гэһэн үгүүлэл ямар удхатай гээшэб? Үлгын дуугаар яагаад эдир наһые магтаха байнаб?

Манай буряад поэзидэ уран шүлэгэйнгөө ульгам жороое табяад гараһан Дондок Улзытуевай нэгэл бадагые эндэ даган дууряама жэшээ болгохо дуран хүрэнэ:

Хуурай добо, тэнгэрндэ
Хуураа татана жэргэмэл,
Хуушан зэмьсэ энэ гэртэ
Дуушан һуудаг гэлсэнэл,—

гээд, бодолтой, Согонихон шүлэгэйнгөө оролтые бэлигтэ поэдэй шэбшэһэн байдаг.

Рабдан Рабжуевай дуунай маягтайгаар бэшэһэн «Буряад орон» гэжэ зохёолойнгоо хэдэн үгэнүүдые зохисотойгоор һэльбээ, шэнэлээ һаань, яһала зохид дуун боломоор байна. Эндэ мүн нэрынь һэлгэхэ хэрэгтэй.

Алас Дурнын хизаарта
Аглаг хонгор нютаг бии.
Аглаг хонгор нютагни —
Ажалша, малша Буряадни,

—гэжэ гэмгүй гүймгэ бэшэбэшье, Буряад оромни Алас Дурнада оршодог юм гэһэн удхатай болгожорхино ха юм. Гадна удаадахи бадагуудһаа «Хэтын жаргалаа зохёонхой», «Хэтын замаа зохёонхой» гэхэ мэтын өөртэ хамаадалай таарахагүй залгалтануудые табихань муу. «Хэтынгээ жаргал зохёонхой» гэхэ байгаа гү?

Хэжэнгэ тосхонһоо Соёлма Базарова дайнда унаһан буряад сэрэгшэдэй нангин дурасхаалда зорюулһан түрүүшынгээ найруулгануудые эльгээгээ. «Улаалзайнууд болон ургаа гү?» гэһэн шүлэгынь доторой ульһата һудалтай, бодолтой байна. Тэрэнэй һүүлшын бадаг иимэ:

Эхэ ороноо хамгаалжа,
Эрэлхэгээр унаһан,
Эсэгын бүргэд хүбүүдэй
Эдир наһанай дуран
Элдин һайхан таладаа
Улаахан залаатай
Улаалзайнууд болон ургаа гү?

Сэрэгэй албанда ябаһан залуу хүбүүнэй нэрэһээ бэшэһэн «Бусахаб» гэжэ шүлэгынь мүн лэ дулаан мэдэрэлээр бодомжологдоһон найруулга. Теэд Соёлма Базарова тэрээхэн, нэгэл ульһатайхан мэдэрэлээ тодоор, уранаар гаргажа бирабагүй гээшэ. Эндэ үгээ баяжуулха, шүлэг зохёолгын онол аргануудые шудалха хэрэгтэй. Гадна сэдьхэл бодолдо «түлхисэ», «тэжээл» үгэмөөр», ахамад шүлэгшэдэй бэшэһэн дуратай шүлэгүүдээ олоор уншаха, шэнжэлхэ, шудалха хэрэгтэй гэжэ Соёлма Базаровада захиха дуран хүрэнэ.

Буряадай Хүдөө ажахын институтда һурадаг Василий Дансарунов редакцида мүн лэ түрүүшынхиеэ шүлэгүүдээ эльгээбэ. Тоонто нютагаа, тэрэнэйнгээ мартагдашагүй һайхан байгаалине, инаг дураяа автор шүлэгүүд соогоо зураглан түүрээнэ. Жэшээлхэдэ, «Хабартаа» гэжэ шүлэгынь иимэ бадагаар дүүрэнэ:

Хожомоо нигээд арюухан сагууд
Хододоо эрьен дахинаа ерэдэг.
Эжэл хоёрой түрүүшын дуран
Эртын хабарай үеэр бүхэжэдэг.

Тэрэшэлэн «Нютагаа бусахамни», «Ургыхан» гэхэ мэтэ шүлэгүүдынь авторай сэдьхэлэй урин мэдэрэлые зарим тэды дамжуулна гэжэ тэмдэглэлтэй. Хараһан үзэһэнөө балшыса зураглахана һэдэнгүй, бодомжолжо үзэхэ, «мүнхэ сэсэн байгаалитаяа», тэрэнэй үзэгдэлнүүдтэй жэшэжэ сэдьхэхэ хэрэгтэй. Тиигэбэл, ямар нэгэн тодо тобшолол толгойдо ороxо жэшээтэй гээшэ. Үгэ, хэлэеэ баяжуулха, шүлэг зохёолгын аргануудые шудалха, бэлиг шадабаряа мүлижэл байха хэрэгтэй, — гэжэ Василий Дансаруновта мүн лэ захиха байнабди.

Захаамин нютагһаа шүлэгүүдээ эльгээһэн Нина Доржиевагай зохёолнууд, дээрэ дурсагдагша нүхэдэйхидэл адлирхуу дутагдалнуудтай байна.

Хэжэнгэ нютагһаа Дулма Ванчиковагай эльгээһэн «Шабинартаа», «Жаргал руу шуумайлга», «Хэжэнгэ» гэхэ мэтэ шүлэгүүдые уншабабди. Энэ нүхэрнай үе-үе болоод нютагтаа дуулагдадаг байһан урдын, уянга нугалбаряар баян, хурса удхатайшье дуунуудые суглуулжа эльгээдэг, тэдэнь хэдэн дахин газетэдэ толилогдоһоншье байха. Мүнөө эльгээһэн шүлэгүүдэйнь эхиндэ «Шабинартаа» гэжэ хэмжээгээрээшье ехэ, удхаараашье зүб найруулга байна. Ушарынь хадаа хүүшанай багшын урдань эрдэм номдо һургалсажа, хүмүүжүүлэлсэһэн, мүнөө ажабайдалай үргэн замда гараһан һурагшадтана уулзаһан тухай шүлэг соо дэлгэрэнгыгээр домоглогдоно. Тэрэшэлэн удаадахи хоёр шүлэгынь мүн лэ юрэ хэлэһэн, риторическа шэнжэтэй байна.

Зэдын районой Дээдэ-Тори нютагһаа Борис Дамбаев «Нютагайнгаа хүбүүн, Советскэ Союзай Герой Гармажап Аюрович Гармаевта зорюулжа, үшөө эдир залуу ябахадаа бэшэһэн нэгэ шүлэгөө» мүнөө эльгээбэ. Гурбан бадагһаа бүридэһэн энэ зохёолойнь удха алдар солото Гармажап Гармаевай арадтаа мэдээжэ дайшалхы намтарые дурдаад лэ дүүрэнэ. Манай һанахада нүхэр Дамбаев арбаад жэлэй саана бэшэһэн эдир залуугайнгаа бүтээлые тэрэ хэбээрнь эльгээжэ байнгүй, тэрэнээ шэнэ ойлгосо мэдэрэлээр шэнэлэн һэльбэжэ, шүлэгэй амисхаалтай болгохо байгаа ха юм.

Сэлэнгын районой Зурган Дэбэ нютагһаа А. Будаева республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулһан, мүн «Шэнэ Ноёхон» гэжэ найруулгануудые эльгээгээ. Совет засагай жэлнүүдтэ орон нютагайнгаа танигдашагүйгөөр хубилан хүгжэһые автор баяр бахархалай үер мэдэрэлээр домоглон түүрээнэ. Тиихэдээ энэ нүхэрэймнай үгүүлэл юрын хэлэлгэһээ холо ошоногүй.

Гадна Д. Р. Цыренбазаровай (Улаан-Үдэ), Д. Санжиева (Аргата), Б. Б. Балдановай (Сэлэнгын районой Харганаа нютаг), Н. Ц. Нанзатовай (Хоринин районой Тээгдэ һуурин), Б. Ш. Жалсановагай (Хэжэнгэ), М. Н. Гергеновэй (Улаан-Үдэ) эльгээһэн найруулгануудые уншахада, шэлэгдэмэл үгэнүүдые шүлэгэй хэб соо таaруулжа, алибаа ушар байдалые хэлэхэ, харуулха гэһэн бодол хүсэлдөө хүрэбэгүй, мүн лэ юрэ хөөрэнэн. тайһархай, удархай үгүүлэлнүүдтэй һубарин һубигдаһан мүрнүүд болошоо.

Хяагтын районой Мөөрөошын дунда һургуулиин зургаадахи классай һурагша Ванчикова Ленын «Ленин», «Улаан-Үдэ», «Манай колхоз», «Шүлэгэйм эхин» гэхэ мэтэ найруулгануудые үзэбэбди. Үзэгэй алдуу гаргангүй, нарибшалан бэшэдэг бэрхэл басаган ха. Һургуулидаа һайнаар һурахынгаа хажуугаар шүлэг, зохёолнуудые уншажа, һургуулидаа, мүн нютагтаа боложо байһан һониинуудые тоб байса тодоор бэшээд редакцида эльгээжэ байхыень Лена Ванчиковада, мүн бусадшье нүхэдтэ хүсэнэбди.

Юуб гэхэдэ, болохоёо байһан гү, али үнгэрһэн һонирхолтон ушарай тон лэ гол түлэбыень абажа багаханшье мэдээсэл соо дамжуулан зураглахадаа автор хадаа эрхэ бэшэ тэрээндээ тобшолол хэхэ ёһотой гэжэ һанагдана. Тэрээхэн тобшолол гээшэмнай бэшээшын ажабайдалай дүй дүршэлэй, ухаан бодолой ургалтые элирхэйлэн харуулжа, уншагшын һонирхол үргэдхэхэ жэшээтэй.

Дэлхэйдэ мэдээжэ уран зохёолшодой олонхинь зохёохы замайнгаа эхиндэ газетын олон зүйлэй жанраар материалнуудые бэшэжэ, уран бодолой аргада һураһан. хараһан, үзэһэн үйлэ хэрэгүүдтээ сагайнгаа эрилтые хараадаа абалсан, тон лэ өөрын зүгһөө тобшолол гээшые тодоор гаргажа һурадаг байгаа, байхашье.

Тиимэһээ бэшээшэ хүн гээшэ газетын редакцитай нягта холбоотой байха зэргэтэй. Нютаг нугынгаа, һуража, хүдэлжэ байһан газарайнгаа һонин ушарнуудые баримта һайнтайгаар, тодо ойлгосотойгоор, һонирхол үүсхэмээр газетэдэ бэшэжэ һураха гээшэ — ерээдүйн зохёолшын ехэ һургуули болоно үгэдэг.

Б. ЖАНЧИПОВ.

ТАСС АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

ДЖАНА АГЕНТСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТРИПОЛИ. Бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр хамаарха политика бариматалан, США-гай засаг захиргаан Африкын ба Дүтын Зүүн зүгэй байдалые улам түгшүүрилтэй болгоно, Ливиин хилэнүүд шадар сэрэгэй ехэ бэлэдхэл хэнэ, гээд Ливиин Джана гэжэ мэдээсэлэй агентство онсолон тэмдэглэнэ. Хабрсгэй бүлэглэлдэ туһаламжа үзүүлнэбди. «түргэн сохилто хэхэ хүсэнүүдэй» маневр үнгэргэнэб-ди гэжэ шалтаг бариад, Вашингтон Чадтахи зүришэлдөөе интернациональна шэнжэтэй болгохо, Ливидэ харша эзэрхэг түримхэй ябуулга бэлдэхэдээ тэрэниие хэрэглэхэ гэжэ оролдоно.

Энэ зорилгоор Ливиин эрьенүүд тээшэ «Эйзенхауэр» гэжэ атомна авианосец түрүүтэй американ дайшалхы корабльнууд абаашагданхай. Египедтэ американ-египедэй сэрэгэй хамтын маневрнуудые үнгэргэнэ, тагнуул хэдэг американ самолёдууд Ливиин хилэнүүдые зүбшан түхэреэн сүүдхэ соо ниидэнэ, энээнэй тулада Египедэй, Суданай, Грециин ба Кипр дээрэхи американ сэрэгэй баазануудые хэрэглэнэ гээд агентство тэмдэглэнэ. Мүнөөнэй буу зэбсэг Чадта ехээр эльгээгдэнэ, Вашингтоной захиралтаар Франци ба Заир энэ оронои хэрэгүүдтэ хамааруулгаяа улам үргэдхэнэ гээд Ливиин агентствын тайлбари дотор саашадаа хэлэгдэнэ. Тиигэжэ американ империализмын стратегическэ ашаа туһые хангахын тула Африкын энэ райондохи байдалые Рейганэй засаг захиргаан улам дэбэргэгдэнэ, Ливидэ харша эзэрхэг түримхэй ябуулга үүдхэхын тулада Чадтахи зүришэлдөөе хэрэглэнэ.

ВАШИНГТОНОЙ ДАЙСАН ХАРША ЯБУУЛГА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Холбоото Штадууд Ливи тушаа ээлжээтэ дайсан харша ябуулгаяа хэбэ.

Эн-би-си гэжэ телекомпаниин мэдээсэһэнэй ёһоор, Флорида штадта Ливиин 9 студентнэр тушаан абтаба. Америкын тусхайта түлөөлэгшэдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, ойрын үдэрнүүдтэ тэдэниие оронһоо зайлуулха тухай асуудал сүүдэн гүримаар хаража үзэгдэхэ юм ха. США-гай госдепартаментын эдэ студентнүүдэй США-да ерэжэ байхыень тэрэ сагтаа зүбшөөгөөшье һаань, Вашингтоной захиргаан иимэ хэрэрүүлтэй алхам хэһэн байна. Тиихэтэй хамта эдэ студентнэр ямаршье гэм, зэмэгүйгөөр тушаан абтаад, түрмэдэ хаагдаһан байха юм.

Энэ дайсан харша ябуулга хадаа США-гай гэмээр Триполитой тогтоогдоһон харилсаанай муудхагдаһан байдалые Сагаан байшангай бүри хурсадхаха гэһэн нюусагүй һэдэлгэнүүдэй нэгэ жэшээнь болоно. Вашингтоной тусхайта түлөөлэгшэд хадаа Ливиин олон зуугаад бусад студентнэрые оронһоо зайлуулха тухай асуудал мүнөө хаража үзэжэ байна гээд Эн-би-си тэмдэглэбэ. США-гай зүгһөө Ливидэ зүрюу хэгдэжэ байһан ябуулгые хараад үзэхэдэ Америкын засагаархид Дүтын Зүүн зүгэй бэеэ дааһан байдалтай гүрэниие бэеэ дааһан байдалтай гадаадын политическэ хараа шугамаа хубилгахыень баадхаха хүсэлэнтэй гээд эли болоно.

ДАНИИН КП-гэй МЭДҮҮЛГЭ

КОПЕНГАГЕН. Уласхоорондын шахардуу байдалые улам түгшүүрилтэй болгохо, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үрдилдэн бүтээлгые саашадань дэбэргэхэ талаар США-гай ба НАТО-гай дай ябуулдаг жүрөөдэлгын политикые Даниин Коммунис партиин Центральна Комитедэй гүйсэдком эрид буруушаана.

Ямаршье аргаар сэрэгэй булюу хүсэтэй болохые оролдодог Рейганэй засаг захиргаан уласхоорондын байдалай орёо түбэгтэй болоһондо харюусаха ёһотой гээд гүйсэдкомой мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Имагтал Холбоото Штадуудай гэмээр Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдэй хэрэг байдал байра дээрэһээ хүдэлнэгүй бшуу. Советскэ Союзай амгалан тайбан али бүхы дурадхалые буруушаадаг, социалис оронуудта шэглүүлэгдэһэн түрүүшын сохилто хэхэ ракетно-ядерна шэнэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые Баруун Европодо тараан тодхохо эдэбхитэй бэлэдхэл хэнэ.

Уласхоорондын байдалай мүнөө орёо хүшэр эрхэ байдалда эб найрамдалай тала баримталагшадай ябуулганууд бүри ехэ удха шанартай болоно гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Шахардуу байдалые һулаpуулхын түлөө, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгые болюулхын түлөө тэмсэлдэ хүсэлэл оролдолгонуудаа арьбадхахыень Даниин эб найрамдалта хүсэнүүдые Даниин Коммунис партиин ЦК-гай гүйсэдком уряалаа.

СЭРЭГЭЙ БАЛМАД ЯБУУЛГА

ПАНАМА. США-гай Агаарай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгэй-транспортна самолёдууд Холбоото Штадууд Гондурас хоёрой хоорондо ниидэдэг болоод, дайшалхы техникэ, сэрэгэй элдэб хэрэгсэлнүүдые зөөжэ эхилээ. Панамада, Пуэрто-Рикэдэ болон регионой бусад оронуудта байһан США-гай баазануудһаа сэрэгэй ашаа Гондурас эльгээгдэнэ. Гадаадын оронуудай мэдээсэлэй агентствэнүүдэй ёһоор, Сан-Педро-Сула хотын Гондурасай солдадуудай ехэ нарииаар сахидаг гансахан аэропортдо үнгэрһэн долоон хоногто США-гай сэрэгэй-транспортна 23 самолёт бууһан байгаа. «Биг Пайн-2» гэжэ ехэ хэмжээнэй маневрнуудта хабаададаг американ сэрэгүүдэй байһан районуудта сэрэгэй ашаанай машинанууд болон вертолёдууд аэродромууд дээрэһээ ашаа зөөнэ.

Финансын ехэ гаргашатай холбоотон США-гай сэрэгэй маневрнууд тус регионой түүхэдэ үшөө хэзээдэшье болоогүй юм, самолёдуудай ниидэхэ, бууха зуруудууд, казарманууд, хамгаалгын түхеэрэлгэнүүд, харгынууд ба радарна станцинууд хэзээдэшье баригдадаггүй байһан юм гээд нютагай журналистнууд тэмдэглэнэ. Никарагуада ба регионой национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ харша эзэрхэг түримхэй ябуулга Вашингтон бэлдэнэ, гээд эндэхи политическэ бүлэгөөрхид тайлбарилна.

ЛА-ПАС. (ТАСС). Ла-Паста түлөөлдэг американ элшэн сайд Э. Корр гэгшын Боливиин правительствада даралта хээд, үмсын компанинууд болон банкнууд тушаа гүрэнэйнгөө политика хубилгахыень баадхаһан ушарые Холбоото Штадуудай зүгһөө хэгдэһэн бүдүүлиг заналта ба һенгэргүйгөөр хамааралсаһан ябадал мүн гэжэ оронои олониитэ сэгнэнэ.

ЗАНАЛТА ХЭНЭ, ХАМААРАЛСАНА

Дотоодын экономическа политика эрхилхэ талаар демократическа болон арадай нэгэдэлэй правительствада США-гай зүгһөө даралга хүүлэжэ болохогүй гээд оронои профсоюзна ехэ нэгэдэлэй—Боливиин хүдэлмэришэнэй центрэй (БРЦ) мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Үмсын банкнуудые ба компаниинуудые саг дары гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай БРЦ-гэй эрилтэ табихадань Э. Корр гэгшын зүгһөө мэнэ гэһээр харюугай заналтанууд хэгдэбэ гэжэ документ дотор хэлэгдэнэ. Тусхайлхада, имаган үмсын ажал ябуулга ...ратиин эшэ үндэһэ... мүн болоно, тиихэдэ Боливи Америкэ хоёрой саашанхи харилсан ажаллагын эрхэ нүхэсэлнүүд Боливиин правительствын экономическа политикаһаа дулдыдаха байна гээд, улад зоной урда нэгэтэ үгэ хэлэхэдээ, американ элшэн сайд сэхэ мэдүүлбэ.

Американ правительствын тусхайта түлөөлэгшын энэ гаргаһан аашань империализмын ба неоколониализмын политикын элитэ нэгэ үзэгдэл мүн гэжэ Боливиин хүдэлмэришэнэй центр тоолоно.

Боливиин арад зон өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй, бэеэ дааһан байдалай аша туһада энэ мэтын аашануудтань шууд шанга харюугай сохилто хэхэ зэргэтэй гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

БАУНТЫН РАЙОНДО

Багдарин тосхоной библиотекын хүдэлмэрилэгшэд Д. Ниндакова Н. Ладью хоёр эмхи зургаануудта ошожо, В. Митыповэй «Алтаар баян хүбшэдэ» гэһэн номой удхаар уншагшадай конференци hонирхолтойгоор үнгэргэнэ.

Һаяхан дотоодын хэрэгүүдэй таһагай ба хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдтэй ээлжээтэ уулзалгаа зорюулба. Роман соо хэлэгдэһэн танил газарнуудай, гол горхоной нэрэнүүдээр бодото газарнуудые элирүүлжэ, Баунтын уужам дайдые байһан соонь, гоё һайханаар зураглаһан байна гэжэ уншагшад үндэр сэгнэлтэ үгөө. Илангаяа хэлхээ холбооной таһагай начальнигай орлогшо Н. Цоктоев, бухгалтериин хүдэлмэрилэгшэд Н. Кузьмина, Г. Ларионова хоёр, милициин ветеран П. Коновалов, Д. Цырендондоков гэгшэд хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, түрэл нютагайнгаа түүхые, түрэл хизаар ороноо һайнаар мэдэдэгээ харуулан, роман соохи үйлэ хэрэгүүдые зүбөөр тайлбарилаа. Мэдээжэ кинорежиссер А. Дашиев үбэл Баунта нютаг ерэхэдээ В. Митыповэй «Алтаар баян хүбшэдэ» гэһэн номой удхаар ерээдүйдэ кинофильм табигдахаар хараалагданхай гэжэ хэлэһэн юм. Тиимэһээ А. Дашиевай нютагтамнай ерэжэ, һаяын жэлнүүдтэ фильмые буулгаа һаань, һонин байгаа гэжэ конференцидэ хабаадагшад тэмдэглээ.

Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд Д. Ниндакова Н. Ладью хоёр һонирхолтой хөөрэлдөө эмхидхэхэһээ гадна, В. Митыповэй зохёохы зам тухай уншагшадта хөөрэжэ үгэнэ.

* * *

Монгойн совхозой соёлой байшанда уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Александр Болтунин хүүгэдые дуу хатарта бэрхээр һургахаһаа гадна эмхидхэхы шадабаритай юм. Тэрэ нютагайнгаа хүүгэдэй саадай хүдэлмэрилэгшэдые, дунда һургуулиин һурагшадые агитбригадада оруулжа, олон номернуудһаа бүридэһэн программа бэлдээд, мүнөө үбһэшэдэй звенонуудаар болон һүн һаалиин фермэнүүдээр ябана. Людмила Эрдынеева, Роза Цыренова, Анна Дугарова, эгэшэ дүү Светлана Ольга Ринчиновануудиин болон бусад бороотой, харгы шабартай гэжэ байнгүйгөөр мори тэргээршье үбһэшэдэй холын звенонуудта ошодог юм.

Агитбригадын хаанашье ябаһан газарта буряад, ород дуу, шүлэгүүд зэдэлхэдээ үбһэшэн, һаалишан бүхэниие баярлуулжа, ажалай шэнэ амжалта түйлахыень зоригжуулжал байдаг. Тайгата Монгойн үбһэшэдэй отогуудаар дууша агитбригадын аян зам үргэлжэлһөөр.

А. ЦЫРЕНОВ.

ЗАЛУУШУУЛ АЯНШАЛНА

Манай заводой ажалай түрүүшүүл залуушуулай аяншалгын «Спутник» гэжэ уласхоорондын путевкоор урмашуулагдадаг юм. Байгша оной эхинһээ арба гаран комсомол хүбүүд, басагад «Спутнигай» путевкоор орон доторoo, хилын саагуур аяншалаад ерээ.

Комсомол-залуушуулай звеногой гэшүүд Сергей Третьяков, Андрей Еркович, электромагнитна цехэй электро-гагнууршан Юрий Зимнов гэгшэд ажалай эрхим дүнгүүдые харуулһанайнгаа ба нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадаһанайнгаа түлөө Румыни, Болгари, Югослави болон Греци оронуудаар ябаа. Нэгэдэхи кварталай дүнгүүдээр вагон хабсаралгын цехэй кран ябуулагша Наташа Шангина, аппаратна цехэй электрослесарь Александр Бельков гэгшэд урмашуулагдажа, орон доторoo аяншалаа.

Кузнечнэ цехэй комсорг Вера Зайцева тус цехэй хүдэлмэришэн Чан-Цын-Сан хоёр Тбилиси хотодо оршодог залуушуулай уласхоорондын «Сагаан алтан» гэжэ лагерьта амарһан байна.

Л. ГАВРИЛОВ,
ЛВРЗ-гэй комсомолой комитедэй гэшүүн.

ҺУРГУУЛИ, МЭНДЭ АМАР!

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээ һурагшадта зорюулагдаһан «Һургуули, мэндэ амар!» гэһэн кинофестиваль Бэшүүр тосхоной «Хилок» гэжэ кинотеатрта үнгэржэ байна. Эндэ өөһэдынгөө дуратай геройнууд болон кинофильмнүүдые дахин хараха арга үхибүүдтэ олгогдоно. Тусхайлбал, «Девочка с синим ранцем», «Чудо с косичками», «Это было в разведке», «Звездопад» гэһэн уран һайханай фильмнүүдые, бүхы үхибүүдэй эгээн дуратай «Ну, погоди!» мультфильмын бүхы серинүүд харуулагдажа байнхай.

Н. МИТЫПОВА.

ҺУРАГШАД ТУҺАЛНА

«Прибайкалец» совхозой В. Г. Красовскиин хүтэлбэрилдэг бригадада жэл бүри олон һурагшад ажалладаг. Тэдэнэр үбһэ хуряалгын үедэ бага наһанһаа хажуур, тармуураар ажаллажа, мүнөө бэеэрээ хүдэржэхэдөө сэхэшүүлтэй ана-мана мүрысэн хүдэлдэг.

Мүнөө жэлдэшье Каменскын дунда һургуулиин һурагшад тэрэнэй бригадада оронхой.

— Манай звенодо 6 һурагшад бүхэли зундаа хүдэлжэ байнхай, — гэжэ Виктор Григорьевич хэлэнэ. — Тэдэнэр үбһэ хуряаха ажалда нилээд дүршэнхэй, хүнэй үгөөр, журам һайтай үхибүүд юм. Тиимэһээл тэдэниие звенодоо абажа, морин тармуурта һуулганхайбди. Жэл бүри түрэл колхоздоо туһа хүргэжэ байдаг эдэ һурагшад магтаалтай. Эдэ хадаа Коля Быков, Женя Родионов, Толя Зимирев, Сережа Кириков, Витя Поздняков, Сережа Хмелев гэгшэд болоно.

Н. ТЕСЛЕНКО.

ТҮРҮҮШЫН РОБОТ

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой бэлэдхэлгын цех соо робот-манипулятор тодхогдожо, заводой хүдэлмэришэдэй дунда һонирхол татаба. Улаан-Үдын предприятинуудта түрүүшынхеэ хэрэглэгдэһэн энэ робот шухала хэрэгтэй нэгэ деталь бүтээнэ.

Мүнөө тусхай прессэй хажууда түхеэрэгдэһэн заахан автомадай хүнэй туһаламжагүйгөөр тус хэрэгсэлнүүдые бүтээжэ байхыень харахада нээрээшье һонирхолтой. Тэрэнэй механическа гар бэлэн болгогдоһон түмэрөө пресс доро табижа үгэнэ, тэндэһээнь абана...

— Энэл даа, «ПР-18-2М» түхэлэй промышленна робот гэдэгнай. Промышленна ободуудые хэдэг Ереванай заводто түхеэрэгдэһэн энэ робот жэлэй эхиндэ манай заводто хэрэглэгдэхээр асарагдаһан юм,— гэжэ тус заводой ахамад инженерэй орлогшо Ю. В. Андреев хөөрэнэ.

Заводой мэргэжэлтэд хүдэлмэришэдэй туһалагша болоһон шэнэ түхеэрэлгэ үйлэдбэридөө хэрэглэхын тула нилээдгүйхэн оролдолто гаргаһан байна. Инженер-конструктор Ю. В. Кривощенов, электрик В. Ю. Камендровский, слесарь-хабсаргагша А. Е. Долгов гэгшэд гурбан һарын туршада хабсаралгын ехэ хүдэлмэри хэжэ гараа.

Мүнөө робот түрүүшынгээ амжалта харуулжа эхилбэ. Тэрэ халаанай туршада 3—4 мянган түхеэрэлгэ хэбтэ сохижо гаргаха, харин жэлдээ 300 мянган зүйл бүтээжэ байха аргатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ; заводой бэлэдхэлгын цехэй слесарь Алексей Петров рободые хүдэлмэридэнь бэлдэжэ байна.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фототекст.

АЛИШЬЕ ТАЛААРАА ТУҺАТАЙ

Ждановай нэрэмжэтэ Эрхүүгэй гүрэнэй университедэй хэлэ, бэшэгэй факультедэй бүлэг студентнэр аман үгын зохёолнуудые Баргажанай районой нютагуудаар ябажа суглуулба. Тус бүлэгые университедэй ахалагша багша Г. А. Ермолова хүтэлбэрилжэ, ерээдүйн багшанарай аман үгын зохёол яагаад суглуулаа һаа һайн байхаб гэжэ заажа үгөө.

Студентнэр Шитхан тосхоной ажалшадтай хөөрэлдэжэ, нютагай зоной хөөрөө болон үльгэр туужануудые миндаһан дээрэ буулгажа абаһан, тосхоной болон һургуулиин түүхээр һонирхоһон байна.

Студентнэр аяншалгада ябахадаа гол түлэб эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэри хэжэ һураха бэшэ, мүн аман үгын зохёол зүбөөр хэрэглэжэ һураха болоно. Тиихэдэ эдэнэр суглуулһан материалаа студентнүүдэй дунда үнгэргэгдэдэг конференци болон курсовой, дипломно хүдэлмэринүүдтээ хэрэглэхэ.

Б-М. ТОРОМОВ.

УҺАН ТАТАЖА ЗАХАЛБА

Республикын зарим нютагуудта хэдэн хоногой урда тээ гол горхонуудай нилээд ехээр нэмэһэн уһан татажа эхилбэ. Жэшээнь, Новоселенгинск шадар Сэлэнгэ мүрэн 30 сантиметрээр һуужа, 430 сантиметрэй тэмдэгтэ хүрэбэ. Тиихэдэ Улаан-Үдэ шадар 28 сантиметрээр татаба гэхэ гү, али 200 сантиметрэй тэмдэгтэ хүрэһэн байна.

Республикын бусад районуудһаа абтаһан мэдээнэй ёһоор, Сүхэ, Хёлго голнуудай уһан бага зэргээр һуужа захалба. Мүн һүүлэй үедэ нэмэһэн Үдэ голой уһан 20—30 сантиметрээр татажа эхилһэн байна. Баргажан голой уһан дээдэ талаараа Могойто шадар 21 сантиметрээр һууһаншье һаа, адаг тээшээ хэдэн арбаад сантиметрээр нэмэһэн зандаа.

Һүүлэй хоёр үдэрэй туршада республикын урда, баруун-урда, түбэй районуудта хура бороо оробо. Саашадаа хура бороон орохоор хүлеэгдэнэ.

Сэлэнгэ мүрэнэй, Үдэ голой һабаһаа халихада Наушки, Хяагтын Адаг, Новоселенгинск, Поворот, Хоринн, Яруунын районуудай тосхон, ажахынуудай бэлшээри, сабшалан үерэй уһанда абтаһан байгаа. Жэшээнь, Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, Хамниин, Сэлэнгын, Тельманэй нэрэмжэтэ совхозуудай, мүн Яруунын районой «Победа» колхозой, «Юбилейный» совхозой, Хоринн, Загарайн районуудай Анаагай, Үдын, Георгиевкын, «Дружба» совхозуудай нуга сабшалан, бэлшээриин газар уертэ абтаа. Эдэ үдэрнүүдтэ гол горхонуудай, Сэлэнгэ мүрэнэй уһан тиимэшье түргөөр татахаар бэшэ. Юуб гэхэдэ, республикын район бүхэндэ шахуу һаянай ороһон бороогой уһан ходоржо үшөөл гараагүй байһаар.

П. ПАВЛОВА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин инженер-гидролог.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Соведүүд тэжээл бэлэдхэлгын үедэ»— түрүү бэшэг. КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо. «Главбурятстройн» алхамууд» — В. Соктоевой статья. «Малаа һайн тэжээлээр хангая»— суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Арга нөөсэнүүдые бэелүүлхэ»—Н. Федотовой корреспонденци. «Догончиитонэй бүлын баялиг» — С. Тюлюкинэй статья. «Зохёохы ёһоор хандаһанай үрэ хойшолон» —М. Хензыхеновэй статья. ТАСС-ай фотохронико.

Гурбадахи хуудаһанда: «Хэмһээ дээгүүр сэгнэлтэнүүдые табихада—зүб гү?» —Г. Дамбаевай статья. Уласхоорондын һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Сталинградта дайлалдаһан юм»,— И. Панковагай рассказ. Нютаг нютагай һонин. Телевидениин программа. Соносхолнууд.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Августын 14-һөө 21 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 14
БАРИЛГАШАНАЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты». 9.55 — В. Вагнер. «Тристан и Изольда» опероһоо симфоническа фрагментнүүд. Венскэ оперын симфоническа оркестр гүйсэдхэхэ. 10.15 — Киножурнал. 10.25 — «Будильник». 10.55 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.55 — «Элүүр энхэ байлга». 12.40 — «Үглөөнэй почто». 13.10 — «Совет газар дээрэ уулзалга». 13.25 —«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.25 — «Хүгжэмтэ киоск» 15.10 — Хүнгэн атлетикээр дэлхэйн чемпионат. 15.55 — «Бабушкин внук» — уран һайханай фильм. 17.15 — «Аяншалагшадай клуб». 18.20 — «Мүнөөдэр — барилгашанай үдэр». 18.50 — «Танай бэшэгүүдээр». 19.35 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.20 — «Мертвые души»—уран һайханай фильм. 22.35— «Дуун-83». 23.25— «СССР-эй арадай артист И. Смоктуновский Пушкинай шүлэгүүдые уншаха. 00.10— Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зарядкада зогсогты». 9.20 —Барилгашанай үдэртэ. Баримтата фильм. 10.00—Мультфильм. 10.20— А. Толстойн зохёол бүтээлнүүд. 11.20— Башкирай АССР-эй искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 12.00—Спидвейгээр дэлхэйн чемпионат. 12.25— «Ан амитадай аймагта». 13.25 — Кинопанорама.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 15.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 15.15—Шэнэ һонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.50— «Корей ороноор». Кино-шэнжэлэл. 17.15— М. Шолохов. «Хүнэй хуби заяан». 18.00— Совет авиациин түүхэтэй холбоотой самолёдуудые шэнэдхэн һэргээлгэдэ залуушуулай хабаадалга тухай. 18.15— «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 18.45— «Эжын һургуули». 19.15— Мультфильм.

Улаан-Үдэ. 19.30— «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.05— Уренгойн ба Ямбургын газ олзоборилогшод тухай. 20.35— Концерт. 21.00— Индиин Бээз даанхай байдалай үдэртэ. Баримтата фильм. 22.00—«Время». 22.35— Футболой шэнжэлэл. 23.05— Хүнгэн атлетикээр дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.50— Москвагай академическэ хореографическа училищиин һурагшадай концерт. 18.50— Соносхолнууд. 19.00—Шэтын телестудиин программа.

Москва. 19.30— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 19.45 — «Пионернүүдэй туг»— А. Арутюновай кантата.

ВТОРНИК, 16.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— «Время». 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55 —Мультфильмнүүд. 10.25— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.30— «Мишка-артист— үхибүүдтэ фильм. 12.35— Баримтата фильм. 13.05— Шэнэ һонин. (13.10 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35— —«Сибирь ба Алас Дурна зүгөөр». 16.25— «Шинии ленинскэ библиотекэ». «Залуушуулай холбооной зорилгонууд». 17.10— «Һурагшадта хилээмэн тухай». 17.40 —П. Сарасате ба Дж. Гершвинэй скрипичнэ бүтээлнүүдые уласхоорондын конкурсын лауреат А. Корсаков гүйсэдхэхэ. 18.15— «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ».

Улаан-Үдэ. 18.45— «Байгал» —мэдээсэлэй программа (буряадаар). 19.15— «Ямба ехэтэй ори ганса анги».

Москва. 19.35— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00— «Хүн ба хуули». 20.30— «Освобождение» гэжэ киноэпопейһээ «Огненная дуга»— уран һайханай фильм. 22.00— «Время», 22.35— СССР-эй арадай артистка Б. Руденкын концерт. 23.20 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 23.35— Баледэй артистнуудай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20— «Одиннадцать надежд»— уран һайханай фильм 10.55— «Юрэ бусын гайхалтай юумэн». 11.20—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.40— «ПТУ-да ямар мэргэжэлдэ хайшан гэжэ һурганаб». 12.10—«Француз хэлэн». 12.40—«Расколотое небо» — гурбан серитэй уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 13.45— Запорожиин хүгжэмэй училищиин бандуристнуудай ансамблиин концерт. 14.05 —Мультфильм. 14.15— Баримтата фильм. 14.45. Фильм-концерт. 15.30— И. С. Никитинэй ажабайдалай ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаһанууд.

СРЕДА, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Аяншалагшадай клуб». 10.55— «Огненная дуга» — уран һайханай фильм. 12.25— РСФСР-эй арадай артист Н. Некрасовай хүтэлбэри доро ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 13.15— «Эрдэм наука ба техникэ»— киножурнал. 13.25— Шэнэ һонин. (13.30 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.25— «Совет уран зурагай искусство. М. В. Нестеров».

Улаан-Үдэ. 17.15— «Байгал»—мэдээсэлэй программа. 17.45— «Арадай хиналтын экран».

Москва. 18.30— С. П. Королев тухай баримтата фильм. 19.30— «Арадай аялга дуунууд». 19.45— «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.15 — Мультфильмнүүд. 20.35— Зам харилсаанай министр П. С. Конарев залуу түмэр замшадтай уулзаха. 21.05—«Коломба» — гурбан серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 22.00—«Время». 22.35— Баримтата экран. 23.30— «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 23.45— «Спортын һонин». 00.15— Н. Осиповой нэрэмжэтэ гүрэнэй ород арадай академическэ оркестрэй концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.20— «Кувшин», «Общая стена», «Перерыв»— богони хэмжээнэй уран һайханай фильмүүд. 10.25— «Мэдэхэ, шадаха бай». 11.10— «Сугтаа эбтэй бүлэбди». 11.40 «Таанадта, түрэлхид». 12.10— «Немец хэлэн». 12.40—«Расколотое небо» —гурбан серитэй уран һайханай фильм. (2-дохи сери). 13.45—Мультфильмнүүд. 14.10—«Манай саад». 14.40—Фильм-концерт. 15.20 —«Залуушуулай адресууд». 16.20— Шэнэ һонин.

ЧЕТВЕРГ, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Коломба» — гурбан серитэй уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 10.50 — «Шадамар гарнууд». 11.20 — Баримтата фильмүүд. 12.35 — Шэнэ һонин. (12.40 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 17.00— Хүүгэдэй хоорой «Восход» һургуулиин концерт. 17.30 — Телеочерк. 18.00 — «Шатарай һургуули». 18.30 — С. П. Королев тухай баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Уласхоорондын шэнжэлэл. (буряадаар).

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.30 — «Эдеэ хоолой программа — бүгэдэ арадай хэрэг».

Москва. 21.05 — «Коломба» — гурбан серитэй уран һайханай фильм (2-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — «Дуулаябди, нүхэдүүд». 00.05 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 10.00 — Мультфильмнүүд. 10.30 — Белоруссиин ССР-эй гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 11.10 — «Дохёогоо; үгыт, горнистнар». 11.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын журнал. 12.40 — Испан хэлэн. 13.10 — «Расколотое небо» — гурбан серитэй уран һайханай фильм. (3-дахи сери). 15.15 —Фильм-концерт. 14.55 — Баримтата фильм. 15.05 — «Секрет великого рассказчика» — уран һайханай фильм. 16.20 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.25 — «Пора красных яблок» — уран һай-

ПЯТНИЦА, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Коломба» — гурбан серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 10.50— Мультфильм. 11.10 — Концерт. 11.50 — Баримтата фильмүүд. 12.30 — Шэнэ һонин (12.35 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.15— «Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 16.45 — Шэнэ һонин. (буряадаар). 16.55— «Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар). 17.35— Киноочерк.

Москва. 17.45 — «Школа» — гурбан серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 18.50 — Киножурнал.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.30 — Баримтата фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Фильм-концерт. 21.00 — «Коломба — гурбан серитэй уран һайханай фильм (3-дахи сери). 22.00—«Время». 22.35 — «Она Вас любит»—кинокомеди. 23.35 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.10 — Х. Иглезиас дуулаха. (Испани).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.40 — «Советская Россия» газетын полярна экспедицидэ хабаадагшадтай һурагшад уулзаха. 10.40 — Уласхоорондын ба бүхэроссин конкурснуудай лауреат Ю. Дранга аккордеон дээрэ наадаха. 11.00 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 11.35 — «Шатарай һургуули». 12.05 — Мультфильмнүүд. 12.35 — «Англи хэлэн». 13.05 — «Роса» —үхибүүдтэ фильм. 14.40 — «Авиатор» — очерк. 14.50 —Фильм-балет. 16.20 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.30 —«Пропагандистнууд - пропагандистнуудта».

Москва. 16.45 — Москва шадарай тосхонуудай мүнөөдэрэй ба үглөөдэрэй хэрэгүүд. 17.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 17.25 — И.

СУББОТО, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.35 — «Үглөөнэй гимнастика. 9.50 — «Коломба» —гурбан серитэй уран һайханай фильм. (3-дахи сери). 10.45 — «Спортлотогой» 31-дэхи тираж. 10.55 — Брестын арадай хатарай «Радость» гэжэ ансамблиин концерт. 11.20— «Харгын аюулгүйе сахиха». 11.50 — «Буратиногой выставкэ». 12.20 — «С. Орловой поэзи». 13.05 — «Урданай уянгата һайхан дуунууд». 13.35 — Советскэ Союзай Герой И. Кудриин баатаршалга тухай. 14.25 — Арадай уран бэлиг тухай телепрограммануудай «Һолонго» гэжэ уласхоорондын V фестиваль. (Мексикэ). 15.10 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.25 — Политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенскиин хөөрөөн. 16.30 — Мультфильмнүүд. 17.05 — Михайловай хүтэлбэри доро Түбэй телевидениин ба бүхэсоюзна радиогой симфоническа болон эстрадна хүгжэмэй оркестр наадаха. 17.40— «Школа» — гурбан серитэй уран һайханай фильм. (2-дохи сери). 18.45 — «Ан амитадай аймагта». 19.45 — «9-дэхи студи». телевизор харагшадта харюусана. 20.45 — РСФСР-эй арадай артистка Л. Гурченкын хабаадалгатай хүгжэмтэ фильм. 21.30 — «Эсэгын гэр». КПСС-эй Алтайн крайкомой нэгэдэхи секретарь Н. Ф. Аксенов дамжуулгада хабаадаха. 22.00— «Время». 22.35 —Спортын сэрэгэй-техническэ зүйлнүүдээр мүрысөөн. 00.35 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Физкультура эрхилэгшэдтэ заабаринууд». 9.30 — Баримтата фильм. 10.20 — «Үглөөнэй почто». 10.50 — Латвиин телестудиин программа. 12.15 — В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ сэрэгэй-политическэ академиин хүмүүжэмэлнүүдтэй фронтын нүхэд уулзаха. 13.45 — «Пионери» — кино-журнал. 13.55 — Телевикторинэ. 15.10 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.40 — Уран зохёолой уншалга. Л. Мартынов. «Воздушные фрегаты». 16.10 — «Элүүр энхэ байлга». 16.55

ВОСКРЕСЕНИ, 21
СССР-эй АГААРАЙ ФЛОДОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты!». 9.55 — СССР-эй Агаарай Сэрэгэй хүсэнүүдэй уран һайханай коллективүүдэй концерт. 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.00 — «Элүүр энхэ байлга». 12.45 — «Үглөөнэй почто». 13.15 — «Барилга ба архитектура» —киножурнал. 13.25 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.35— «Хүгжэмтэ киоск». 15.10 — Техническэ мэргэжэлэй һургуулинуудай һурагшадай ажалай ба амаралтын лагерь. 15.55 — «Несколько капель» — зүжэг. 18.00 — «Школа» — гурбан серитэй уран һайханай фильм (3-дахи сери). 19.05 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 19.55 — «Мүнөөдэр— СССР-эй Агаарай флодой үдэр. СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, Агаарай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй главнокомандалагша Советскэ Союзай Герой авиациин Главна маршал

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54—54, зам. редактора—2-68-08, зам редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50 52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86 советского строительства и быта—2-69-58 культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина Н-02489. Заказ № 187. Индекс